

Komparativna analiza poslovanja trgovačkih lanaca mješovitom robom u Republici Hrvatskoj

Vinko, Petra

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Organization and Informatics / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:211:723077>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported / Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-28**



Repository / Repozitorij:

[Faculty of Organization and Informatics - Digital Repository](#)



**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
VARAŽDIN**

Petra Vinko

**KOMPARATIVNA ANALIZA
POSLOVANJA TRGOVAČKIH LANACA
MJEŠOVITOM ROBOM U REPUBLICI
HRVATSKOJ**

ZAVRŠNI RAD

Varaždin, 25. kolovoza 2020.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
V A R A Ž D I N

Petra Vinko

Matični broj: 45445/17-R

Studij: Ekonomika poduzetništva

**KOMPARATIVNA ANALIZA POSLOVANJA TRGOVAČKIH
LANACA MJEŠOVITOM ROBOM U REPUBLICI HRVATSKOJ**

ZAVRŠNIRAD

Mentorica:

Dr.sc. Keglević Kozjak Suzana

Varaždin, 25. kolovoza 2020.

Izjava o izvornosti

Izjavljujem da je moj završni/diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onima koji su u njemu navedeni. Za izradu rada su korištene etički prikladne i prihvatljive metode i tehnike rada. Za bilo kakve netočnosti u činjenicama ili rasuđivanju preuzimam punu odgovornosti.

Autor/Autorica potvrdio/potvrdila prihvaćanjem odredbi u sustavu FOI-radovi

Sažetak

Predmet ovog rada je istraživanje i analiza poslovanja pet najvećih trgovačkih lanaca mješovitom robom u Republici Hrvatskoj. U radu se za analizu uspješnosti i sigurnosti poslovanja koriste slijedeći financijski pokazatelji: pokazatelj likvidnosti, pokazatelj zaduženosti, pokazatelj aktivnosti, pokazatelj ekonomičnosti te pokazatelj profitabilnosti. Cilj rada je prikazati stanje pojedinih trgovačkih lanaca na tržištu Republike Hrvatske te usporediti konkurentnost između njih. U radu se analizira kvaliteta poslovanja slijedećih trgovačkih lanaca: Konzum d.d., Lidl d.o.o., Spar Hrvatska d.o.o., Plodine d.d. te Tommy d.o.o. Razdoblje analize je od 2015. do 2018. godine. Rezultati istraživanja prikazuju kako poduzeće Konzum raspolaže s najvećom ukupnom imovinom, ali ujedno ima i najveće ukupne obveze pa je stoga najzaduženije. Najuspješnije poslovanje ima poduzeće Lidl d.o.o. koji ostvaruje najveću dobit kroz sva promatrana razdoblja. Dokaz tome su izračunati pokazatelji sigurnosti i uspješnosti poslovanja te komparativna analiza poslovanja poduzeća. Detaljnije informacije vidljive su u nastavku ovog završnog rada.

Ključne riječi: financijski izvještaji; financijski pokazatelji sigurnosti; financijski pokazatelji uspješnosti; komparativna analiza

Sadržaj

1. Uvod	4
2. Metode i tehnike rada	5
3. Aktualna analiza poslovnog okruženja trgovačkih lanaca u Republici Hrvatskoj	7
3.1 Glavni sektorski pokazatelji poslovanja trgovina na malo u Republici Hrvatskoj	7
3.2. Statistička analiza podataka o trgovini na malo u Republici Hrvatskoj	8
4. Pojedinačna analiza poslovanja odabranih trgovačkih lanaca u razdoblju od 2015. do 2018. godine	12
4.1. Osnovni podaci o odabranom uzorku	12
4.1.1. Poduzeće Konzum d.d.	12
4.1.2. Poduzeće Lidl d.o.o.	12
4.1.3. Poduzeće Spar Hrvatska d.o.o.	13
4.1.4. Poduzeće Plodine d.d.	13
4.1.5. Poduzeće Tommy d.o.o.	13
4.2. Analiza bilanca odabranih poduzeća	14
4.3. Analiza računa dobiti i gubitka odabranih poduzeća	22
5. Analiza financijskih pokazatelja	29
5.1. Financijski pokazatelji sigurnosti poslovanja	29
5.2. Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja	37
6. Komparativna analiza poslovanja odabranih trgovačkih lanaca	43
6.1 Komparativna analiza imovine i izvora imovine	43
6.2 Komparativna analiza prometa, troškova i ostvarene dobiti	49
6.3 Komparativna analiza financijskih pokazatelja	55
7. Zaključak	60
Literatura	62
Popis slika	63

1. Uvod

Tema završnog rada je komparativna analiza poslovanja trgovačkih lanaca mješovitom robom u Republici Hrvatskoj. U današnje vrijeme sve je više trgovačkih lanaca mješovitom robom koji se bore za tržišni udio kojeg je jako teško pridobiti, a još teže zadržati. Kako bi uspješno zadržali potrošače, ali i pridobili nove, daju sve povoljnije i raznovrsnije ponude. Isto tako moraju uzeti u obzir potrebe i želje potrošača i prihvatiti nove trendove. Sukladno odredbama Zakona o trgovini, trgovina je jedna od najznačajnijih gospodarskih grana u Republici Hrvatskoj koja se može obavljati kao trgovina na malo, trgovina na veliko te kao posredovanje u trgovini.

Predmet ovog istraživanja je analiza poslovanja trgovačkih lanaca mješovitom robom na području Republike Hrvatske pomoću financijskih pokazatelja. Financijski pokazatelji koji se koriste u svrhu istraživanja su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti. Cilj je usporediti te trgovačke lance te prikazati najprofitabilnijeg i najuspješnijeg među njima. Poduzeća koja se analiziraju u ovom radu su Konzum d.d., Lidl d.o.o., Spar Hrvatska d.o.o., Plodine d.d., i Tommy d.o.o. Odabrani trgovački lanci spadaju u kategoriju velikih poduzeća što znači da sastavljaju godišnja financijska izvješća na kraju poslovne godine. Analizirano je razdoblje od četiri uzastopne godine, odnosno od 2015. do 2018. godine.

Struktura rada je podijeljena u sedam poglavlja. U uvodnom dijelu rada opisana je tema i istraživanje te je naveden cilj rada. U drugom poglavlju specificirane su metode i tehnike rada koje se koriste u daljnjem istraživanju te je pojašnjena svaka od njih kako bi se lakše razumio tekst u radu. U trećem poglavlju provedena je aktualna analiza poslovnog okruženja trgovačkih lanaca u razdoblju od 2015. do 2018. godine. U tom dijelu rada prikazuju se glavni sektorski pokazatelji poslovanja trgovina na malo te se daje cjeloviti pregled njihovih statističkih podataka. U četvrtom poglavlju opisana su promatrana i analizirana poduzeća te je za svako poduzeće zasebno prikazana bilanca i račun dobiti i gubitka za razdoblje od 2015. do 2018. godine. U tom dijelu pojašnjena su kretanja u bilanci i računu dobiti i gubitka kako bi se mogli uočiti razlozi smanjenja ili povećanje pojedinih stavaka. U petom poglavlju analizirani su financijski pokazatelji sigurnosti i uspješnosti poslovanja za sva promatrana poduzeća te je prikazana likvidnost, zaduženost, aktivnost, ekonomičnost te profitabilnost svakog od njih. Usporedbom se prikazuje koje je poduzeće bolje u svom poslovanju. U šestom poglavlju izvršena je komparativna analiza promatranih poduzeća te su grafički prikazani segmenti poslovanja istih kako bi se utvrdilo koje je od njih najsigurnije i najuspješnije. U završnom poglavlju doneseni su zaključci cijelog istraživanja gdje se mogu jasno vidjeti rezultati ovog završnog rada.

2. Metode i tehnike rada

Prilikom pisanja rada, korištene su metoda analize, metoda deskripcije, metoda kompilacije te metoda statičke analize. Kod metode analize u radu su analizirani pokazatelji sigurnosti i uspješnosti, a to su likvidnost, zaduženost, aktivnost, ekonomičnost i profitabilnost. Definiranje i objašnjenje pojmova vezanih uz analizu trgovačkih lanaca bit će provedeno pomoću metode deskripcije. Metodom kompilacije navodit će se stručni i znanstveni dijelovi drugih autora koji će se navoditi u radu radi lakšeg razumijevanja tematike. Na kraju će se koristiti metoda statičke analize gdje će se prikazati zaključna razmatranja

„Uobičajeno se pojedinačni financijski pokazatelji grupiraju u smislene skupine pokazatelja pa se u tome smislu skupine pokazatelja likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti primjenjuju za ocjenu sigurnosti poslovanja, a skupine pokazatelja aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja za ocjenu uspješnosti poslovanja.“ (Žager, et al, 2017. str. 284-285).

„Pokazatelji su racionalni ili odnosni brojevi pomoću kojih se izražava odnos među ekonomskim pojavama i njihovim veličinama. Najvažniji elementi pokazatelja su: informacijska narav, mogućnost kvantificiranja i specifična forma.“ (Vujević, 2003, str. 131).

Najčešće korišteni pokazatelji likvidnosti su koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti. *„Koeficijent trenutne likvidnosti ocjenjuje sposobnost poduzeća da podmiri kratkoročne obveze raspoloživim novcem na dan izračuna pokazatelja.“ (Žager et al, 2017. str. 45).* On nije baš pouzdan jer se računa s količinom novca koja se raspoložuje točno na dan izračuna pa može biti jako visok ako je taj dan bila neka uplata na žiro račun ili jako nizak ako je bila neka isplata. Koeficijent ubrzane likvidnosti je pouzdanija mjera i on bi trebao biti jedna ili veći od 1 kako bi poduzeće bilo likvidno. *„On prikazuje koliko je poduzeće sposobno podmiriti svoje kratkoročne obveze s brzo unovčivom imovinom.“ (Žager et al, 2017. str. 46).* Koeficijent tekuće likvidnosti bi trebao iznositi 2 ili više od 2 kako bi poduzeće bilo likvidno jer tada bi to značilo da poduzeće dvostruko može podmiriti svoje kratkoročne obveze s kratkotrajnom imovinom. *(Žager et al, 2017. str. 47).* *„Koeficijent financijske stabilnosti predstavlja omjer dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze. Po definiciji mora biti manji od 1 i prikazuje koliko se dugoročnih izvora financiranja koristi za financiranje dugotrajne imovine.“ (Žager et al, 2017. str. 48).*

Najčešći pokazatelji zaduženosti poduzeća su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja. *„Sva tri ova pokazatelja formirana su na temelju bilance i zbog toga se često ističe da oni održavaju statičku zaduženost.“ (Žager et al, 2017.*

str. 48). Koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja zajedno prikazuju strukturu izvora imovine pa u zboru moraju iznositi 1. Poželjno je da veći dio zauzima koeficijent vlastitog financiranja. „Pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti spadaju u dinamičku zaduženost jer razmatraju dug na temelju njegova podmirivanja. Pokriće troškova kamata razmatra koliko su puta kamate pokrivena sa zaradama prije kamata i poreza.“ (Žager, et al, 2017. str. 49). Faktor zaduženosti prikazuje koliko godina je potrebno da se iz zadržane dobiti uvećane za troškove amortizacije podmire ukupne obveze. „Stupanj pokrića 1 i 2 izračunavaju se na temelju podataka iz bilance. Razmatra se pokriće dugotrajne imovine glavnicom, tj. glavnicom uvećanom za dugoročne obveze.“ (Žager, et al, 2017. str. 50).

Pokazatelji aktivnosti poznati su pod nazivom koeficijenti obrtaja koji se izračunavaju kao omjeri prihoda i prosječnog stanja određenih dijelova imovine. Ukazuju koliko brzo cirkulira imovina, potraživanja i slično. Ako je poznat koeficijent obrtaja tada je moguće izračunati i dane vezivanja. Najčešće se koeficijent obrtaja izračunava za ukupnu imovinu, kratkotrajnu imovinu i potraživanja. Koeficijent ukupne imovine prikazuje koliko puta godišnje je poduzeće obrnulo svoju ukupnu imovinu odnosno koliko je ukupnih prihoda ostvarilo na jednu kunu ukupne imovine. Isto tako se definiraju i ostali koeficijenti obrtaja. (Žager, et al, 2017. str. 50).

Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja su pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. U nastavku će se analizirati pokazatelji ekonomičnosti i profitabilnosti.

„Pokazatelji ekonomičnosti prikazuju omjer prihoda i rashoda te se pomoću njih ocjenjuje koliko se prihoda ostvaruje po jedinici rashoda, stoga predstavljaju mjeru djelatnosti poslovanja.“ (Žager et al, 2017. str. 50). Pokazatelji ekonomičnosti nam prikazuju ako poduzeće ostvaruje dobit ili gubitak te u kojoj su mjeri prihodi veći od rashoda ili obrnuto.

Kod pokazatelja profitabilnosti obično se razmatraju pokazatelji marže profita, rentabilnost ukupne imovine i rentabilnost vlastitog kapitala. „Maržom profita ocjenjuje se koliko je poduzeće uspješno u zadržavanju ostvarenih prihoda u obliku dobiti uvećane za rashode od kamata.“ (Žager et al, 2017. str. 52). „Rentabilnosti imovine se dobiva tako da se marža profita pomnoži s koeficijentom obrtaja ukupne imovine.“ (Žager et al, 2017. str. 54). To znači da se će se povećanjem koeficijenta obrtaja ukupne imovine povećati i marža profita. Isto tako se i izračunava rentabilnost vlastitog kapitala koji se primjenjuje za ocjenu sposobnosti poduzeća da stvara povrate za vlasnike vlastitog kapitala.

3. Aktualna analiza poslovnog okruženja trgovačkih lanaca u Republici Hrvatskoj

Prvih pet trgovačkih kuća kontrolira čak dvije trećine tržišta Republike Hrvatske u segmentu prehrane i mješovite robe što dovodi do toga da je roba u dućanima skupa. Prema podacima za 2018. godinu domaće tržište diktira pet trgovačkih lanaca od kojih su samo Plodine d.d. u domaćem vlasništvu, a ostala četiri lanaca su u stranom vlasništvu. Od trgovačkih lanaca u stranom vlasništvu vodeći je Konzum d.d. Domaće tržište mješovite robe preko Konzuma kontrolira ruski kapital, preko Lidla i Kauflanda njemački, a austrijski preko Spara. Visoka koncentracija malog broja poduzetnika dovodi do tržišnog monopola i mogućnosti dogovaranja cijena. U godini 2008. tržišni udio vodećih trgovačkih lanaca bio je 52%, a u 2018. prvih pet trgovaca kontrolira 66% tržišta. Razlog tome je preuzimanje slabijih manjih trgovaca. Ako na nekoj lokaciji imamo više trgovačkih lanaca, to ujedno znači da ima i više konkurencije koja može dovesti do snižavanja cijena zbog pritiska. Dok tamo gdje nema puno konkurencije ili je samo jedan trgovački lanac, postoji mogućnost nametanja visokih cijena i monopola. Najveći tržišni prodor napravio je Lidl koji je najmlađi lanac na hrvatskom tržištu te je uspio za 13 godina postati drugi lanac u zemlji. Prihodi Konzuma u 2018. godini bili su oko 9,5 milijardi kuna, a Plodina 4,22 milijarda kuna, dok je Spar nakon preuzimanja Bille došao do 4,5 milijardi kuna. Prema Državnom zavodu za statistiku, cijene hrane, pića i duhana su u 2019. godini bile samo 3,6% više nego u 2015. godini. (Večernji list, 2019.).

3.1 Glavni sektorski pokazatelji poslovanja trgovina na malo u Republici Hrvatskoj

Trgovina je važna gospodarska djelatnost jer snažno utječe na proizvodnju i potrošnju, ali isto tako zauzima značajni udjel u gospodarstvu. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku udio trgovine u bruto dodanoj vrijednosti za 2019. godinu iznosio je 19,6% što obuhvaća ukupnu trgovinu, djelatnost prijevoza, skladištenje, smještaj, pripreme i usluživanje hrane. Važno je naglasiti kako su promjene u toj djelatnosti dinamične i da brojni čimbenici utječu na njezin razvoj. (Sektorske analize, 2020, str. 3).

U 2019. godini realni promet u trgovini na malo povećan je za 3,7% u odnosu na 2018. godinu, a nominalni za 4,2%. Kroz 2019. godinu zabilježen je međugodišnji rast realnog prometa kroz skoro sve mjesece (osim u svibnju). Taj rast se nastavio i u prvim mjesecima 2020. godine. Najveći rast nominalnog prometa u 2019. godini ostvarile su

nespecijalizirane prodavaonice (10,8%), ljekarne i prodaja medicinskih i ortopedskih proizvoda, kozmetičkih i toaletnih proizvoda (8,2%) i prodaja audio i video opreme, željezne robe, boja i stakla, električnih aparata za kućanstvo, namještaja i drugih proizvoda za kućanstvo (6,6%). Rast su zabilježile i ostala trgovina na malo izvan prodavaonica putem pošte i interneta (4,3%) i nespecijalizirane prodavaonice pretežno živežnim namirnicama (4,2%). Pad prometa zabilježila je trgovačka struktura prodaje računalne opreme, knjiga i novina, igara i igračaka, cvijeća i sadnica, satova i nakita te ostale trgovine na malo u specijaliziranim prodavaonicama (2,3%).(Sektorske analize, 2020, str. 3-4).

Prosječan broj zaposlenih u 2019. u odnosu na 2018, godinu u gospodarstvu je povećan za 1,03%, a u trgovini na malo je smanjen za 0,9%. Broj pravnih osoba povećan je za 0,9% na međugodišnjoj razini. Ukupan broj trgovaca poduzetnika povećan je za 0,5% u 2019. godini u odnosu na prethodnu jer je povećanje broja pravnih osoba bilo veće od pada broja trgovaca obrtnika, pa je njihov udio u gospodarstvu iznosio 15,9%. Prosječne mjesečne bruto plaće po zaposlenome kod pravnih osoba povećane su za 5,1%. Kretanje plaća u trgovini slijedi pozitivne trendove u gospodarstvu, gdje su bruto plaće povećane za 3,8%. Bruto plaće u trgovini na malo su i dalje niske i nisu motivirajuće za rast produktivnosti rada.(Sektorske analize, 2020, str. 5.).

Hrvatska je 2019. godinu zaključila uz blagi rast BDP-a. To je posljedica rasta svih sastavnica domaće potražnje (bruto investicije, potrošnja kućanstva, vanjska trgovina). Na rast prometa su utjecali i blagi rast zaposlenosti, turistička aktivnost i rast plaća. U 2019. godini došlo je do značajnog poboljšanja potrošačkog optimizma, ali i očekivanja potrošača. (Sektorske analize, 2020, str. 7).

Razvojem i primjenom informacijske i komunikacijske tehnologije raste prodaja putem interneta. Statistika pokazuje da je trgovina putem interneta u 2019. godini u porastu od 10% u odnosu na 2018. Preko interneta kupuje 1 do 5 puta godišnje 74% kupaca od čega je 45% transakcija manja od 750 kuna. Opseg e-trgovine je još uvijek prilično nizak. Samo 14% prometa ostvaruje se putem interneta. (Sektorske analize, 2020, str. 8).

3.2. Statistička analiza podataka o trgovini na malo u Republici Hrvatskoj

U godini 2017. 250 vodećih maloprodajnih lanaca ostvarilo je ukupno 4,53 bilijuna dolara prihoda. Do 2018. godine svjetsko je gospodarstvo snažno poraslo. Zatim se dogodila prekretnica koja za trgovce na malo znači sporiji rast potrošnje građana, više potrošačke cijene i narušavanje svjetskih lanaca opskrbe. Najveći udio maloprodajnih lanaca u vodećih 250 potječe iz Europe, ukupno 34,8%. Od vodećih svjetskih trgovačkih lanaca možemo

prepoznati snažan lokalni rast onih koji su već duže vrijeme prisutni na tržištu, a to su Schwarz grupa (Lidl/Kaufland) na 5. mjestu globalne liste, Metro na 26. mjestu, Spar grupa na 85. mjestu i drugo. Europski trgovci na malo su i dalje najaktivniji na svjetskoj sceni jer pokušavaju ostvariti rast izvan svojih domaćih tržišta. Naš jedini domaći predstavnik je Konzum (Agrokor grupa) na 208. mjestu. (Progressive Magazin, 2019.).

Godina 2018. je bila dobra godina za Hrvatsku u smislu maloprodaje i ukupne performanse FMCG (Fast-moving consumer goods ili roba široke potrošnje) tržišta. Tijekom 2018. godine je bilo nekoliko važnih događaja. Među najvažnijima je bila stabilizacija Agrokora u kojoj je ostvaren važan niz poslova. Isto tako je maloprodaja na internetu ostvarila snažan rast zahvaljujući sve većem broju potrošača. Maloprodaja se u Hrvatskoj povećala za 3,2% što je u odnosu na 2017. godinu relativno nisko te se očekivao veći rast zbog turističke sezone i nominalnog rasta plaća. Naime, rast je ostao skroman ponajviše zbog emigracija. 2018. godine Hrvatsku je napustilo oko 50 000 ljudi i to je imalo negativan utjecaj na ukupnu potrošnju, zadržavajući rast maloprodaje ispod 5%.“ (Progressive Magazin, 2019).

Tijekom 2018. godine bio je snažan porast potrošača putem interneta. Internetska maloprodaja je porasla za 11,8% tijekom 2018. što se jasno vidi u podacima Euromonitor Internationala. Sve više potrošača koristi i maloprodaju mobilnog interneta jer je laka za upotrebu pa to podrazumijeva da se povećava i korištenje mobilnih telefona. Iako je vidljivi rast internetske maloprodaje, ona je i dalje niska uspoređujući je s ostatkom zapadne Europe. Iznosi svega 1.9% ukupne maloprodaje dok na primjer za Ujedinjeno Kraljevstvo on iznosi 17%, za Njemačku 11%, za Norvešku 9,3%, za Mađarsku 4,7%, za Sloveniju 4% i tako dalje. (Progressive Magazin, 2019.).

Predviđa se da će maloprodaja u Hrvatskoj zadržati slične stope rasta u odnosu na prošlu godinu. Smatra se da će na taj rast utjecati očekivani opći gospodarski rast koji će dovesti do povećanja prosječne plaće te očekivani rast u sektoru turizma. Očekuje se da će internetska maloprodaja zabilježiti još veće stope rasta tijekom idućih pet godina.

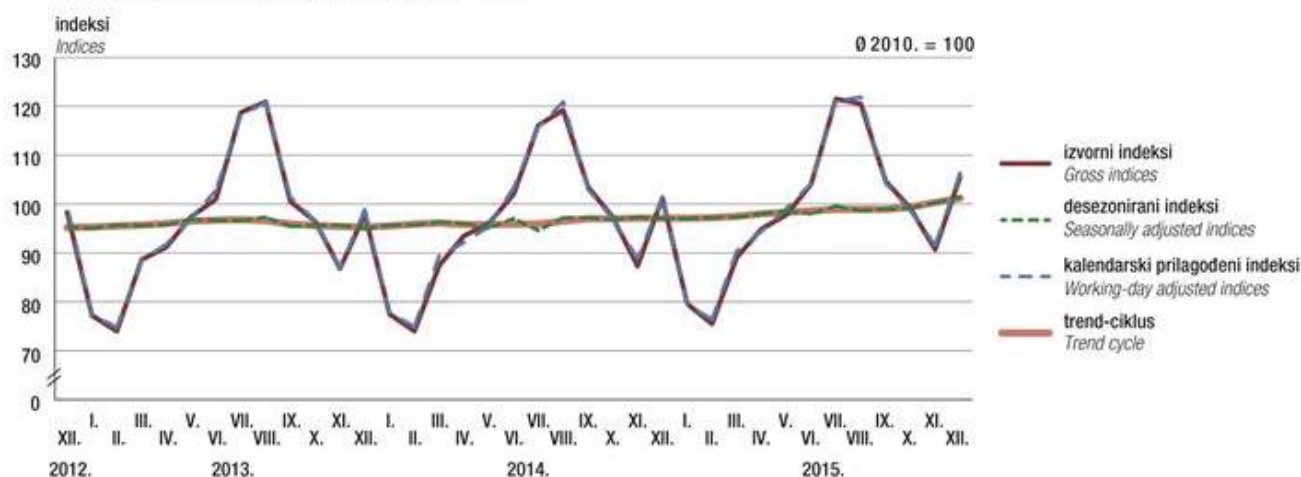
Prema objavljenim podacima Državnog zavoda za statistiku, realan promet u trgovini na malo 2018. bio je 5,8% veći u odnosu na 2017. godine. Iz Hrvatske gospodarske komore možemo saznati kako promet u trgovini na malo raste već 51 mjesec za redom. To je posljedica poboljšanja pouzdanja potrošača te povoljnije promjene oporezivanja plaća koje su uslijedile početkom 2015. i 2017. godine. Na povećanje kupovne moći stanovništva utjecala su i turistička kretanja prema kojima su ostvareni rekordni turistički rezultati. Dodatni doprinos potrošnji dalo je i povećanje neoporezivog dijela božićnice i regres. Hrvatska gospodarska komora navodi kako je 2018. godine prvih 11 mjeseci ostvaren realan promet bio veći za 3,8% u odnosu na prvih 11 mjeseci 2017. godine. Potrošnja u prosincu 2018.

godine dosegla je rekordnih 14,85 milijardi kuna što je rast za više od milijardu kuna u odnosu na prethodnu godinu. (Progressive Magazin, 2019.).

Ukupni broj kupovnih transakcija FMCG proizvoda u 2018. godini za potrebe kućanstva kreće se na razini 450 milijuna transakcija. U grupi trgovaca s rastom vrijednosti do 5% nalaze se Konzum Super, Kaufland, Plodine i DM. U grupi s rastom 5-10% nalaze se Lidl, Tommy i Studenac, a grupu iznad 10% čine Spar, Muller i Bipa. Specijalizirane trgovine rastu iznad 10%, drogerije i mesnice 5-10%, a pekare i tržnice rastu do 5%. (Progressive Magazin, 2019.).

Slika 1 prikazuje realni indeks prometa u trgovini na malo od 2012. do 2015. godine. Ukupni promet svih subjekata koji se bave djelatnošću trgovine na malo u prosincu 2015. bilježi rast od 1,5% u odnosu na studeni 2015. godine. Što se tiče godišnjeg prometa, on je porastao za 7,8% u odnosu na prosinac 2014. godine.

G-1. REALNI INDEKSI PROMETA U TRGOVINI NA MALO OD 2012. DO 2015.
VOLUME RETAIL TRADE TURNOVER INDICES, 2012 – 2015

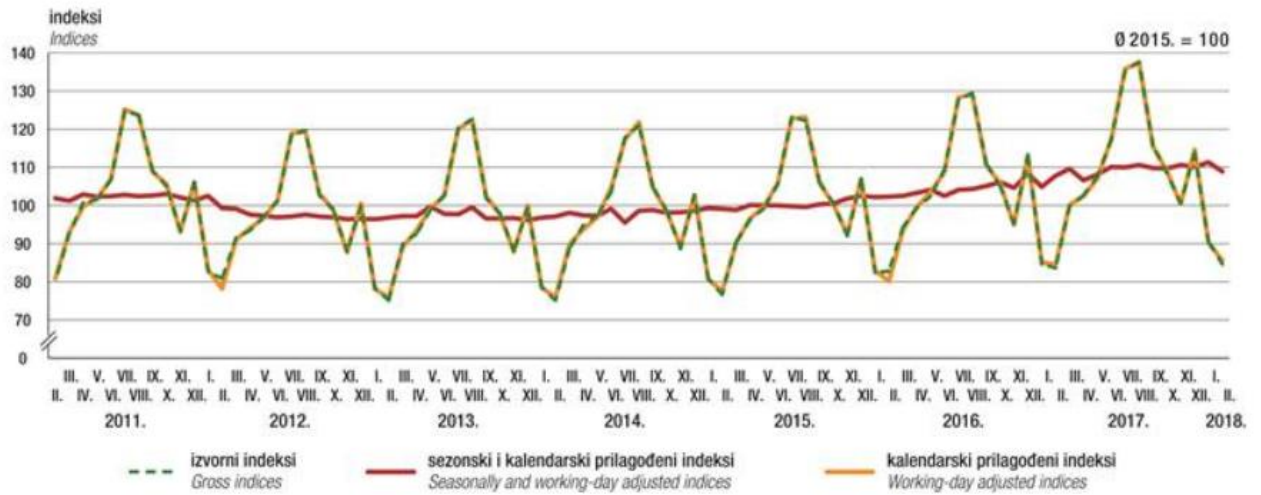


Slika 1 – Prikaz prometa od trgovina na malo od 2012. do 2015. godine (Izvor: <https://www.dzs.hr/>)

Na slici 2 može se vidjeti promet trgovina na malo od 2011. do 2018. godine. Promet u trgovini na malo je u veljači 2018. pao na mjesečnoj razini, dok je porastao na godišnjoj razini. Ukupan promet od trgovine na malo što su ga ostvarili svi subjekti koji se bave ovom djelatnošću je pao za 2,2% u odnosu na siječanj 2018. Od toga je promet trgovine na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima pao za 0,1%, a promet od trgovine na malo neprehrambenim proizvodima za 6,1%. U usporedbi s veljačom 2017., u veljači 2018. godine promet trgovine na malo je realno porastao za 1,2%. Pri čemu je promet hranom, pićem i

duhanskim proizvodima porastao za 0,1%, a promet neprehrambenim proizvodima je porastao za 3,6%.(Državni zavod za statistiku, 2018.).

G-1. REALNI INDEKSI PROMETA OD TRGOVINE NA MALO OD 2011. DO 2018.
VOLUME RETAIL TRADE TURNOVER INDICES, 2011 – 2018



Slika 2 – Prikaz prometa od trgovina na malo od 2011. do 2018. godine. (Izvor: <https://www.dzs.hr/>)

4. Pojedinačna analiza poslovanja odabranih trgovačkih lanaca u razdoblju od 2015. do 2018. godine

4.1. Osnovni podaci o odabranom uzorku

U ovom radu analizirani su trgovački lanci mješovitom robom koji djeluju na području Republike Hrvatske. Također je opisano njihovo poslovanje te njihov način rada. Odabrani trgovački lanci su Konzum d.d., Lidl d.o.o., Spar Hrvatska d.o.o., Plodine d.d. te Tommy d.o.o. Ti trgovački lanci odabrani su s razlogom jer su među najuspješnijima i najpoznatijima u Republici Hrvatskoj, ostvaruju najveće prihode te su među top 10 trgovačkih lanaca.

4.1.1. Poduzeće Konzum d.d.

Godine 1957. Konzum otvara svoju prvu samoposlugu u Zagrebu. Prisutan je u tri prodajna formata robe široke potrošnje: Konzum prodavaonice u susjedstvu, Konzum maxi format namijenjen većim tjednim kupnjama i Super Konzum. Također je uveo svoju privatnu marku K Plus 2001. godine te je prisutan u svim hrvatskim županijama. Konzum je vodeći trgovački lanac u Hrvatskoj. S više od 11.000 zaposlenika ubraja se u najveće poslodavce u državi, a svakog dana u preko 600 Konzumovih prodavaonica kupuje čak 500.000 kupaca. Prisutan je u 114 gradova i 211 mjesta, što uključuje i većinu hrvatskih otoka. Isto tako Konzum je jedini trgovac u Hrvatskoj koji pruža internetske prodaje i dostave do vrata te prati najbolja svjetska maloprodajna iskustva. (Konzum, 2020.).

„U svim segmentima svog poslovanja Konzum posluje kao društveno odgovorna tvrtka koja daje svoj doprinos u zaštiti okoliša, energetske učinkovitosti, sigurnosti hrane, sigurnosti i zdravlju djelatnika, pomaganju najugroženijih segmenata društva te partnerskoj suradnji sa zajednicom u kojima posluje.“(Konzum d.d., 2018.).

4.1.2. Poduzeće Lidl d.o.o.

Neki početak Lidla u Hrvatskoj doseže još u 2002. godini kada su prvi zaposlenici pripremali tržište, kupovali zemljište i gradili trgovine. Prvih 13 trgovina otvoreno je 2006. godine. Od tada Lidl kontinuirano provodi strategiju ulaganja u širenje svoje prodajne mreže. Lidl danas u Hrvatskoj ima 101 trgovinu, 2 logističko distributivna centra i zapošljava oko 2400 zaposlenika. (Lidl, 2020).

Lidlovo poslovanje započelo je u mjestu Neckarsum u pokrajini Baden-Württemberg u Njemačkoj. Temelj Lidlovog međunarodnog poslovanja započeo je 1930-ih godina. Zbog

karakterističnog modela poslovanja, tvrtka je brzo rasla; već je nakon 15 godina u Njemačkoj otvoreno preko 450 trgovina. Krajem 1980-ih Lidl se proširio u druge države. Društvo Lidl zastupljeno je u 32 zemlje širom svijeta te trenutačno ima oko 10.800 trgovina i više od 160 distribucijskih centara u 29 zemalja diljem svijeta. Kao međunarodno poduzeće snosi odgovornost za dobre gospodarske rezultate te za društveno odgovorno poslovanje. Temelj dobrog poslovanja je poštovanje prema kupcima, zaposlenicima te poslovnim partnerima. (Lidl, 2020).

4.1.3. Poduzeće Spar Hrvatska d.o.o.

Spar Hrvatska osnovan je 2004. godine i dio je SparAustria grupe. Prvi Intersparhipermarket otvoren je 2005. godine u Zadru, a danas broji 116 trgovina i više od 4600 zaposlenih. Sa svojim Spar supermarketima i Intersparhipermarketima prisutan je u 36 gradova diljem Hrvatske. Spar d.o.o. je također prepoznatljiv po svojoj robnoj marki S-Budget koja sadrži proizvode diskontnih cijena te po najširoj ponudi bio i vege proizvoda kao što su Vital i Spar Premium line proizvodi. (Spar Hrvatska, 2020.).

4.1.4. Poduzeće Plodine d.d.

Poduzeće Plodine d.d. osnovano je 1993. godine u Rijeci gdje je i otvoren prvi prodajni centar koji je bio specifičan zbog širokog asortimana proizvoda, davanja prednosti hrvatskim proizvodima i izuzetno povoljnim cijenama. Prateći pozitivne trendove u maloprodaji, te osluškujući potrebe i zahtjeve domaćeg kupca, svakim danom nastoje razvijati svoje poslovanje kroz odgovoran pristup poslovanju. Još od osnivanja tvrtke Plodine d.d. vizija je uvijek bila jasna – držati korak sa modernim europskim standardima trgovine, a cilj je ostao isti – stvoriti i zadržati sretnog i zadovoljnog kupca. (Plodine, 2020.).

4.1.5. Poduzeće Tommy d.o.o.

Trgovački lanac Tommy utemeljen je kao trgovačko društvo 1992. godine. Tommy d.o.o. je u 100% privatnom vlasništvu, a sjedište društva je u Splitu. Kompanija je tijekom godina poslovanja bilježila kontinuirani rast i razvoj poslovanja, unatoč često puta složenim društvenim i tržišnim okolnostima. (Tommy, 2020.). Danas je Tommy jedan od vodećih hrvatskih trgovačkih lanaca, najveća kompanija i najveći poslodavac u Dalmaciji i južnoj Hrvatskoj, a po ukupnom prihodu Tommy spada u hrvatski top 25 prema ukupnom prihodu. „Tommy trgovački lanac trenutačno čini 211 prodajnih mjesta, koja su rasprostranjena u 8 Županija i gradu Zagrebu. U Splitsko-dalmatinskoj županiji Tommy je i službeno tržišni lider u maloprodaji.“ (Tommy, 2020.). Tržišni udjeli Tommyja u hrvatskoj maloprodaji kontinuirano rastu iz godine u godinu. Poslovanje se odvija u četiri prodajna

formata, hipermarketima, maximarketima, supermarketima i marketima. U Tommyjevima prodavaonicama dnevno kupuje preko 300.000 potrošača. Tommy trenutno zapošljava preko 3.800 radnika. Kompanija je već duži niz godina vrlo značajan investitor i u Dalmaciji i u ostalim hrvatskim regijama gdje posluje, čime se daje doprinos razvoju gospodarstva i potiče novo zapošljavanje. Tommy kontinuirano ulaže u nove suvremene tehnologije poslovanja, primjenom kojih pozitivno djelujemo na očuvanje okoliša i održivi razvoj. Kao društveno odgovorna kompanija financijski podupiru sportske klubove, organizacije, pojedince i događanja, putem sponzorskih aktivnosti, uključujući i najveće sportske klubove u Dalmaciji (HNK Hajduk, KK Split, KK Zadar...). Tommy je najveći sponzor i donator sporta u Dalmaciji. Također, daju potporu lokalnim zajednicama i lokalnim upravama, putem brojnih donacija institucijama, organizacijama, pojedincima i događanjima iz područja zdravstva, obrazovanja, kulture, tradicijske baštine i sporta, a s ciljem poboljšanja kvalitete života stanovništva i razvoja općekorisnih društvenih funkcija. (Tommy, 2020.).

4.2. Analiza bilanca odabranih poduzeća

Komparativnom analizom računovodstvenih kategorija iz bilance uspoređuju se stavke iz bilance, a to su imovina, obveze i kapital. Svih pet poduzeća se međusobno uspoređuje na temelju svake bilance koje su promatrane za zadnje četiri godine, odnosno od 2015. do 2018. godine. Na slijedećim slikama prikazane su bilance poduzeća Konzum d.d., Lidl d.o.o., Spar Hrvatska d.o.o., Plodine d.d. te Tommy d.o.o. koje su izračunate i prikazane pomoću MS Excela.

Na slici 3 prikazana je skraćena bilanca poduzeća Konzum d.d. za razdoblje od 2015. do 2018. godine. Pomoću te bilance mogu se analizirati pojedine stavke te uvidjeti sigurnost poslovanja.

BILANCA				
Obveznik: Konzum d.d.				
Naziv pozicije	2015	2016	2017	2018
AKTIVA	tisuća kuna	tisuća kuna	tisuća kuna	tisuća kuna
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	9.610.656	6.296.508	3.344.800	2.949.401
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	653.640	116.848	81.525	65.671
II. MATERIJALNA IMOVINA	3.333.684	4.213.366	3.055.837	2.698.600
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	5.619.056	1.961.501	206.384	179.178
IV. POTRAŽIVANJA	4.276	4.793	1.054	5.952
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	3.253.952	1.941.779	1.645.037	1.272.643
I. ZALIHE	1.606.730	995.107	733.222	740.106
II. POTRAŽIVANJA	1.086.384	414.389	489.153	256.351
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	394.720	353.868	81.991	64.304
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	53.098	75.450	288.459	202.867
V. OSTALA KRATKOTRAJNA IMOVINA	113.020	102.965	52.212	9.015
UKUPNO AKTIVA	12.864.608	8.238.287	4.989.837	4.222.044
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	2.585.635	-7.415.764	-11.373.248	-11.680.341
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	227.029	227.029	227.029	227.029
II. REZERVE IZ DOBITI	16.833	16.833	16.833	16.833
III. REVALORIZACIJSKE REZERVE	476.676	12.758	2.233	2.233
IV. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1.630.493	-7.672.384	-7.673.266	-11.642.491
V. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	234.604		-3.946.077	-283.945
B) DUGOROČNE OBVEZE	131.074	2.312.179	2.220.448	2.037.504
I. Rezerviranja	28.332	47.687	68.714	282.419
II. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	3.158	2.260.757	2.151.078	1.754.429
III. Obveze za predujmove			166	166
IV. Odgođena porezna obveza	99.584	3.735	490	490
C) KRATKOROČNE OBVEZE	10.147.899	13.341.872	14.142.636	13.864.881
I. Obveze prema povezanim poduzetnicima	2.238.596	3.199.730	5.180.238	5.302.453
II. Rezerviranja			119.000	119.000
III. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	3.817	218.697	380.677	356.274
IV. Obveze prema dobavljačima	2.653.140	2.593.017	2.501.624	2.169.164
V. Obveze po vrijednosnim papirima	4.740.808	6.785.976	5.428.848	5.294.072
VI. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	50.671	28.513		
VII. Ostale kratkoročne obveze	460.867	515.939	532.249	623.918
UKUPNO PASIVA	12.864.608	8.238.287	4.989.836	4.222.044

Slika 3 - Skraćena bilanca poduzeća Konzum d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rqfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

„Na dan 31.prosinca 2015. godine većinski vlasnik Konzuma d.d. je Agrokor d.d. koji je u svom vlasništvu držao 82% dionica. Tijekom 2015. godine Konzum d.d. nije imao

vlastitih dionica.“(Konzum, *Godišnja financijska izvješća, 2015.*). Prema procjeni Državnog zavoda za statistiku bruto domaći proizvod u 2015. godini je iznosi 1,6% više od ostvarenog u 2014. što je prvi godišnji porast od 2008. godine. Jedan od uzročnika tog rasta je bila dobra turistička sezona. U rujnu i listopadu 2014. Konzum je počeo poslovati u većini prodajnih objekata Mercatora u Hrvatskoj pa je velika pozornost posvećena unapređenju tih objekata. *U srpnju 2015. Konzum je na osnovi Ugovora o kupoprodaju preuzeo poslovanje u Kozmo drogerijama.*“. Stoga se može vidjeti kako je materijalna imovina porasla 2016. godine na 4.213.366 tisuća kuna jer je imovina porasla preuzimanjem novih nekretnina.

Od 1. siječnja 2016. godine svi veleprodajni centri koji su poslovali u sklopu Konzuma posluju u okviru novog društva Velpro. Ukupan broj kupaca smanjio se za 2% u odnosu na 2015. na ukupno 171.411.115. Utjecaj na smanjenje kupaca imao je povećani trend migracije hrvatskog stanovništva. Tijekom cijele godine Društvo je ulagalo napore kako bi podmirivalo svoje obveze te je poslovalo s otežanom likvidnošću.

Društvo je 2016. godine kupilo zgradu Vjesnika od Tiska d.d. u iznosu od 58.421 tisuću kunu i klasificiralo je kao imovinu namijenjenu prodaji. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji je na kraju 2015. godine iznosila 37.399 tisuća kuna jer su nekretnine unesene u kapital Velpra. „Upisani kapital iznosi 227.028.600 kuna, a ukupan broj dionica iznosi 22.702.860 dionica. Nominalna cijena jedne dionice iznosi 10 kuna.“ (Konzum, *Godišnja financijska izvješća, 2016.*). Odlučeno je da će se dobit Društva rasporediti u cijelosti za isplatu dividenda u razdoblju od 2014. do 2016. godine. Dugoročni kredit Addikobank d.d. otplaćuje se u mjesečnim ratama od 1. siječnja 2017. godine što se može vidjeti iz bilance jer su se povećale obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama. Odgođene porezne obveze 31. prosinca 2016. iznose 3.735 tisuća kuna, na dan 31. prosinca 2015. iznose prepravljeno 80.405 tisuća kuna, a na dan 1. siječnja 2015. iznose prepravljeno 115.245 tisuća kuna.

Može se vidjeti kako je kapital u 2015. godini pozitivan, a sve ostale negativan. Razlog tomu je što je preneseni gubitak slijedećih godina negativan. U 2016. godini su se obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama povećale za 2.257.599 tisuća kuna, a razlog tome je što je Društvo došlo u veliki dugove te je bilo prisiljeno zatražiti kredit kako bi spasilo poslovanje. Zato se i idućih godina vidi kako se povećavaju kratkoročne i dugoročne obveze. (Konzum, *Godišnja financijska izvješća.*).

Na slici 4 prikazana je skraćena bilanca poduzeća Lidl d.o.o. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

BILANCA				
Obveznik: LIDL d.o.o.				
Naziv pozicije	2015	2016	2017	2018
	tisuća kuna	tisuća kuna	tisuća kuna	tisuća kuna
AKTIVA				
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	3.019.001	3.216.545	3.409.481	3.521.405
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	392	1.302	1.133	996
II. MATERIJALNA IMOVINA	2.985.980	3.200.103	3.376.274	3.492.923
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA			15.067	12.454
IV. POTRAŽIVANJA	995	1.002	1.357	1.298
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	31.634	14.138	15.650	13.734
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	607.003	873.892	864.521	870.074
I. ZALIHE	230.470	263.042	312.169	330.288
II. POTRAŽIVANJA	28.938	53.733	51.431	69.392
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA			2.650	2.650
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	346.024	551.191	495.999	466.468
V. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	1.571	5.926	2.272	1.276
UKUPNO AKTIVA	3.626.004	4.090.437	4.274.002	4.391.479
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	2.704.576	2.941.376	3.203.423	3.169.982
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	3.103.335	3.103.335	3.103.335	2.733.335
II. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	-602.080	-398.759	-161.960	100.088
III. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	203.321	236.800	262.048	336.559
B) DUGOROČNE OBVEZE	306.831	408.712	267.707	453.415
I. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	306.400	407.246	263.558	450.889
II. Ostale dugoročne obveze	431	1.466	4.149	2.526
C) KRATKOROČNE OBVEZE	614.597	740.349	802.872	768.082
I. Obveze prema povezanim poduzetnicima	25.209	28.391	15.556	25.701
II. Kratkoročni dio dugoročnog kredita	67.132	89.636	144.457	95.483
III. Obveze prema dobavljačima	439.496	499.085	502.709	515.496
IV. Obveze za porez na dobit		30.986	42.462	22.460
V. Obračunati nefakturirani troškovi	18.962	18.839	23.113	26.033
VI. Ostale kratkoročne obveze	63.798	73.412	74.575	82.909
UKUPNO PASIVA	3.626.004	4.090.437	4.274.002	4.391.479

Slika 4 – Skraćena bilanca poduzeća Lidl d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Dugotrajna materijalna imovina kod poduzeća Lidl d.o.o. mijenja se svake godine zbog povećanja i smanjenja vrijednosti imovine. To se može jasnije vidjeti na slici 4 koja prikazuje skraćenu bilancu za poduzeće Lidl d.o.o. kroz razdoblje od 2015. do 2018. godine. Poznato je kako se imovina amortizira i to stvara smanjenje, a nabava nove stvara povećanje. Obračun amortizacije se provodi uz primijenjene stope amortizacije. „Dugotrajna nematerijalna imovina u 2015. godini iznosi 392 tisuća kuna i čini ju računalni softveri se obračun amortizacije provodi po stopi od 20%. Na dan 29. veljače 2016. godine poduzeće nema dospjelih nepodmirenih obveza.“ (Lidl, Godišnji financijski izvještaji, 2015.).

Na slici 5 prikazana je skraćena bilanca poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. za razdoblje od 2015. do 2018. godine gdje su prikazane pojedine stavke bilance radi lakšeg analiziranja.

BILANCA				
Obveznik: SPAR HRVATSKA D.O.O.				
Naziv pozicije	2015	2016	2017	2018
AKTIVA				
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	781.739	832.842	1.357.693	1.519.562
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	126.279	109.619	94.619	77.147
II. MATERIJALNA IMOVINA	654.896	722.369	1.262.335	1.441.234
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	10	10	10	10
IV. POTRAŽIVANJA	554	844	729	1.171
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA				
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	365.709	422.459	580.828	569.192
I. ZALIHE	225.278	244.825	320.663	371.426
II. POTRAŽIVANJA	105.582	145.582	157.197	139.492
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA				
IV. NOVAC U BANCII BLAGAJNI	34.849	32.052	102.968	58.274
V. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI				
UKUPNO AKTIVA	1.147.448	1.255.301	1.938.521	2.088.754
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	163.971	161.895	497.104	456.313
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	1.128.000	1.203.000	1.654.892	1.654.892
II. REZERVE KAPITALA			214.458	214.458
III. AKUMULIRANI GUBICI	-964.029	-1.041.105	-1.372.246	-1.413.037
B) DUGOROČNE OBVEZE	605.101	690.001	808.443	976.233
I. Zaduženja na koja se obračunavaju kamate	602.573	687.114	804.006	971.679
II. Rezerviranja	2.528	2.887	4.437	4.554
C) KRATKOROČNE OBVEZE	378.376	403.405	632.974	656.208
I. Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	249.119	289.056	525.306	531.567
II. Zaduženja na koja se obračunavaju kamate	129.257	114.349	107.668	124.641
UKUPNO PASIVA	1.147.448	1.255.301	1.938.521	2.088.754

Slika 5 – Skraćena bilanca poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Na slici 5 može se vidjeti kako se zalihe kod poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. povećavaju iz godine u godinu. Povećava se i materijalna imovina zbog povećanja poslovanja, stjecanja poslovanja i pripajanja. „Društvo je radi točnije prezentacije nabave vrijednosti Nekretnina, postrojenja i oprema na dan 31.12.2016. godine reklasificiralo 18.990 tisuća kuna Imovine u pripremi na Zemljišta i zgrade.“ (Spar Hrvatska, Godišnja financijska izvješća, 2016.). Nematerijalna imovina se svake godine smanjivala zbog otuđenja i otpisa te gubitaka zbog umanjivanja vrijednosti. Na dan 31. ožujka 2017. Spar postaje vlasnik društva Billa d.o.o., Billa nekretnine d.o.o. i Minaco d.o.o. Preuzimanjem poslovanja Spar Hrvatska d.o.o. preuzeo je zaposlene iz navedenih trgovina, kao i opremu i zalihe robe. Preuzimanjem 40 trgovina Billa d.o.o. Spar Hrvatska d.o.o. je dodatno ojačao svoju tržišnu poziciju u Hrvatskoj što je u skladu s poslovnom strategijom širenja poslovanja Društva. (Spar Hrvatska, Godišnja financijska izvješća, 2017.). Prema odluci skupštine 9. lipnja 2016. došlo

je do povećanja kapitala u iznosu od 75.000 tisuća kuna te je on na kraju 2016. iznosio 1.203.000 tisuća kuna, a 29. lipnja 2017. došlo je do povećanja kapitala za 151.892 tisuće kuna te on iznosi a kraju 2017. godine 1.654.892 tisuće kuna. Cilj povećanja kapitala je osigurati društvu sigurno poslovanje i maksimizirati vrijednost vlasnicima. Najveće transakcije s povezanim društvima ima s Spar Austrija. Kratkoročne i dugoročne obveze rastu svake godine što je vidljivo u bilanci. Razlog tome je povećanje zaduženosti prema dobavljačima te bankama i drugim financijskim institucijama za čije se transakcije naplaćuju kamate.

Na slici 6 prikazana je skraćena bilanca poduzeća Plodine d.d. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

BILANCA				
Obveznik: Plodine d.d.				
Naziv pozicije	2015	2016	2017	2018
AKTIVA				
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	2.251.809.203	2.127.120.900	2.110.235.948	2.064.423.336
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	9.812.345	4.543.624	4.008.778	7.750.634
II. MATERIJALNA IMOVINA	2.228.229.392	2.121.938.580	2.106.018.738	2.056.338.574
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	13.767.466	638.696	208.432	334.128
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	628.493.618	655.781.625	630.779.423	655.448.717
I. ZALIHE	407.678.373	436.133.856	408.214.572	384.151.138
II. POTRAŽIVANJA	83.423.515	80.204.325	87.215.899	108.184.005
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	8.013.309	5.967.564	9.517.424	7.840.467
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	11.524.187	20.041.114	44.740.582	95.892.346
V. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	117.854.234	113.434.766	81090946	59380761
UKUPNO AKTIVA	2.880.302.821	2.782.902.525	2.741.015.371	2.719.872.053
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	426.945.238	489.942.333	590.894.703	685.671.585
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	212.000.000	245.000.000	318.000.000	318.000.000
II. REZERVE IZ DOBITI	8.500.000	10.600.000	12.250.000	15.900.000
III. REVALORIZACIJSKE REZERVE	146.578.307	137.624.449	129.083.727	119.906.023
IV. ZADŽANA DOBIT	24.479.231	20.526.095	21.080.090	113.525.397
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	35.387.700	76.191.789	110.480.886	118.340.165
B) DUGOROČNE OBVEZE	1.038.423.886	997.858.855	1.018.829.681	992.765.777
I. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	1.029.815.601	988.174.581	1.005.422.724	984.292.787
II. Obveze prema dobavljačima		3.314.453	0	0
III. Obveze po vrijednosnim papirima		0	9.688.736	6.769.387
IV. Odgođena porezna obveza	8.608.285	6.369.821	3.718.221	1.703.603
C) KRATKOROČNE OBVEZE	1.410.588.726	1.287.869.287	1.126.834.268	1.036.785.486
I. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	364.915.859	311.148.474	254.222.616	281.253.820
II. Obveze za predujmove	42.991	0	38.948	0
III. Obveze prema dobavljačima	851.978.937	824.561.708	750.287.135	641.631.277
IV. Obveze po vrijednosnim papirima	121.000.000	76.190.000	15.030.643	2.919.849
V. Obveze prema zaposlenicima	21.129.305	24.614.662	26.239.801	29.627.813
VI. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	51.521.634	51.354.443	81.015.125	81.239.349
VII. Ostale kratkoročne obveze		0	0	113.378
VIII. Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	4.344.971	7.232.050	4.456.719	4.649.205
UKUPNO PASIVA	2.880.302.821	2.782.902.525	2.741.015.371	2.719.872.053

Slika 6 – Skraćena bilanca poduzeća Plodine d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Plodine d.d. je poduzeće čije je poslovanje likvidno i profitabilno. Na slici 6 može se vidjeti iz bilance kako se dugotrajna imovina svake godine smanjuje. Razlog tome je smanjenje vrijednosti nematerijalne imovine zbog amortizacije i sve manjih ulaganja u financijsku imovinu. Zalihe se 2016. godine povećavaju u odnosu na 2015. zbog povećanja zaliha trgovačke robe, zaliha robe u ugostiteljskim objektima te zaliha materijala na skladištu. Slijedećih godina zalihe se smanjuju zbog istih razloga. Potraživanja se povećavaju iz godine u godinu zbog zaposlenika, države, kupaca i drugih pravnih i fizičkih osoba koje ostaju u nekom smislu dužne poduzeću. Zato ta potraživanja dolaze na naplatu u dogovorenom roku, ali neka od njih nemaju mogućnost naplate te se otpisuju i stvaraju trošak poduzeću. Kapital omogućuje društvu normalno poslovanje te ostvarivanje maksimalizacije. Stoga je on svake godine približno istog iznosa ili se povećava. Dugoročne i kratkoročne obveze su svake godine prisutne zbog dugovanja prema dobavljačima, bankama i drugim financijskim institucijama, zaposlenicima i slično. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama se povećavaju zbog uzimanja kredita, odnosno smanjuju zbog otplate kredita. (Plodine, Godišnja financijska izvješća, 2016, 2018)

Na slici 7 prikazana je skraćena bilance poduzeća Tommy d.o.o. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

BILANCA				
Obveznik: TOMMY d.o.o.				
Naziv pozicije	2015	2016	2017	2018
	tisuća kuna	tisuća kuna	tisuća kuna	tisuća kuna
AKTIVA				
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	696.225	785.706	858.300	1.076.003
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	120.260	119.767	123.232	123.964
II. MATERIJALNA IMOVINA	510.372	513.851	587.107	760.453
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	63.287	114.387	115.569	162.277
IV. POTRAŽIVANJA		35.395	30.086	27.003
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	2.306	2.306	2.306	2.306
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	277.294	364.106	495.867	437.417
I. ZALIHE	173.950	170.793	193.324	211.815
II. POTRAŽIVANJA	48.939	55.596	96.363	94.977
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	13.517	69.708	147.814	78.002
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	11.304	15.173	20.078	16.259
V. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	29.584	52.836	38288	36364
UKUPNO AKTIVA	973.519	1.149.812	1.354.167	1.513.420
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	243.821	363.614	492.969	577.101
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	153.000	243.800	314.000	314.000
II. REZERVE	1	1	1	1
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	-11511	6.733	31.114	139.064
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	102.332	113.081	147.855	124.037
B) DUGOROČNE OBVEZE	208.542	206.822	185.371	207.104
I. Obveze po zajmovima i kreditima	208.542	206.822	185.371	207.104
C) KRATKOROČNE OBVEZE	521.156	579.376	675.827	729.215
I. Obveze po zajmovima i kreditima	21.028	8.932	8.005	249.545
II. Obveze prema povezanim društvima	1.198	1.012	14.759	
III. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	100.430	172.286	151.747	
IV. Obveze prema dobavljačima	321.636	335.232	362.407	413.784
V. Obveze po vrijednosnim papirima	19.816	23.202	4.942	
VI. Obveze za poreze, doprinose i sl.	37.378			
VII. Obveze prema zaposlenima	10.653	11.537	14.140	24.320
VIII. Ostale obveze	7.859	25.588	119.503	40.202
IX. Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	1.158	1.587	324	1.364
UKUPNO PASIVA	973.519	1.149.812	1.354.167	1.513.420

Slika 7 – Skraćena bilanca poduzeća Tommy d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Na slici 7 može se vidjeti kako se dugotrajna imovina društva Tommy d.o.o. povećava svake godine ponajviše zbog povećanja dugotrajne materijalne imovine i financijske imovine. Kod kratkotrajne imovine najviše se povećavaju zalihe robe i materijala te se to vidi u konačnici u povećanju kratkotrajne imovine. Isto tako rastu i potraživanja prema kupcima, državi, zaposlenima i slično, pod što se smatraju plaće zaposlenih, obveze za PDV i tako dalje. „Dugotrajna potraživanja u 2017. godini odnose se za prodane dionice HNK Hajduk š.d.d. Split. Potraživanja od države podrazumijeva potraživanja od HZZO-a za bolovanja koja u 2017. iznose 837 tisuća kuna.“ (Tommy, Godišnja financijska izvješća, 2018.). Kod pasive

kapital je svake godine sve veći zbog ostvarivanja sve veće dobiti. „Dugoročne obveze podrazumijevaju kredite i zajmove koji su ugovoreni sa Splitskom bankom d.d., RaiffeisenbankAustria d.d., Privrednom bankom Zagreb d.d. te sličnim institucijama.“ (Tommy, Godišnja financijska izvješća, 2018.). Kratkoročne obveze postaju sve veće svake godine. Najveći udio zauzimaju obveze prema dobavljačima i to dobavljačima u zemlji.

4.3. Analiza računa dobiti i gubitka odabranih poduzeća

Na slijedećim slikama prikazani su računi dobiti i gubitaka za svih pet poduzeća kroz prethodne četiri godine. Tablice su izrađene pomoću MS Excela.

Na slici 8 prikazan je račun dobiti i gubitka za poduzeće Konzum d.d. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

RAČUN DOBITI I GUBITKA				
Obveznik: KONZUM d.d.				
Naziv pozicije	2015	2016	2017	2018
	tisuća kuna	tisuća kuna	tisuća kuna	tisuća kuna
I. POSLOVNI PRIHODI	10.440.005	10.536.461	9.134.374	9.221.948
1. Prihodi od prodaje	9.785.765	10.193.186	8.799.464	8.965.598
2. Ostali poslovni prihodi	654.240	343.275	334.910	256.350
II. POSLOVNI RASHODI	-10.216.836	-10.484.585	-9.087.289	-8.831.176
1. Materijalni troškovi	-344.675	-462.663	-405.458	-413.821
2. Troškovi prodane robe	-7.020.655	-7.656.403	-6.525.664	-6.495.643
3. Troškovi osoblja	-830.936	-835.785	-821.340	-785.152
4. Troškovi usluga	-850.184	-965.363	-879.340	-820.179
5. Rezerviranja	0	-58.593	-39.333	-38.076
6. Vrijednosno usklađivanje	-569.414	-49.049	-56.573	-1.232
7. Umanjenje vrijednosti goodwill-a	-136.823			
8. Ostali troškovi	-464.149	-456.729	-359.581	-277.073
DOBIT ILI GUBITAK IZ POSLOVANJA PRIJE AMORTIZACIJE	223.169	51.876	47.085	390.772
1. Amortizacija i umanjena vrijednosti	-830.936	-975.838	-1.241.906	-339.833
2. Ostala vrijednosna usklađenja		-161.918	-2.014.455	-13.683
3. Troškovi restrukturiranja			-183.747	-18.003
4. Priznavanje dodatnih obveza po Nagodbi				-267.242
5. Prestanak priznavanja financijskog najma				212.631
DOBIT ILI GUBITAK IZ POSLOVANJA	-607.767	-1.085.880	3.393.023	-35358
III. FINANCIJSKI PRIHODI	64.841	27.283	11.656	12.754
IV. FINANCIJSKI RASHODI	-902.918	-790.585	-606.892	-261.341
FINANCIJSKI REZULTAT	-838077	-763302	-595236	-248587
V. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	0	0	0	0
VI. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	0	0	0	0
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-1.138.871	-1.849.712	-3.988.259	-283.945
VII. POREZ NA DOBIT	-49.881	3470		
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA - neprekinuto poslovanje	-1.188.752	-1.845.712	-3.988.259	-283.945
Dobit ili gubitak razdoblja- Prekinuto razdoblje	-218.463	-13.133	42.182	-283.945
DOBIT ILI GUBITAK ZA RAZDOBLJE	-1.407.215	-1.858.845	-3.946.077	-283.945
1. Dobit ili gubitak s osnove ponovnog vrednovanja fin. Imovine raspoložene za prodaju	-3.154	-12.214		
2. Revalorizacija zemljišta	-116.809	282.770	-14.784	
3. Ostale reklasifikacije			4.259	
4. Aktuarski gubici po planovima definiranih primanja				-17.170
VIII. Neto ostala sveobuhvatna dobit	-96.601	-294.984	-10.525	-17.170
IX. Ukupna sveobuhvatna dobit	-1.503.816	-2.153.829	-2.153.829	-301.115

Slika 8 – Skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće Konzum d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rqfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Na slici 8 prikazan je račun dobiti i gubitka za poduzeće Konzum d.d. koji je poslovao s gubitkom kroz sva promatrana razdoblja. Prihodi od prodaje robe najveći su u 2016. godini jer je tada prodaja bila najveća. Poslovni rashodi bili su najveći također te godine zbog velikih troškova prodane robe što se podrazumijeva. Amortizacija se obračunava svake godine te je

najveći iznos bio 2017. godine koji iznosi 1.241.906 tisuća kuna. Financijski rezultat je negativan svake godine jer su financijski rashodi veći od financijskih prihoda. Što znači da su troškovi posudbe, obračunate kamate na rezerviranja, gubici od prodaje i umanjenja vrijednosti financijske imovine raspoložene za prodaju veći od financijskih primitaka. U 2018. godini Konzum je povećao prihod i profitabilnost u odnosu na prethodnu godinu i premašio svoje planove. Ukupni prihodi su bili stabilni tijekom cijele godine s jakim fokusom na osnovne aktivnosti koje su bile pokretač stabilnosti i poboljšanih rezultata. Planirani prihodi su bili nešto niži nego u 2017. zbog zatvaranja 80 trgovina u drugoj polovici 2017. godine i dodatnih 10 tijekom 2018. godine. Unatoč tome, Konzum je ipak uspio premašiti promet od 2017. godine za gotovo 3% i plan za 2018. za više od 4%. Prihodi ostvareni u 2018. godini u postojećim poslovnica u usporedbi s istim poslovnica prethodne godine bili su veći za 5,7%. (Konzum, Godišnja financijska izvješća, 2018, str 6.) Utjecaj na poboljšano poslovanje ima i profitna marža koja se značajno povećala zatvaranjem 80 neprofitabilnih poslovnica. Porez na dobit se obračunava po stopi od 18% od 2017. godine. Na kraju godine poduzeće Konzum d.d. ipak posluje s gubitkom iako je ostvarila pozitivne rezultate.

Na slici 9 prikazan je račun dobiti i gubitka za poduzeće Lidl d.o.o. u razdoblju od 2015. do 2018. godine.

RAČUN DOBITI I GUBITKA				
Obveznik: LIDL d.o.o.				
Naziv pozicije	2015	2016	2017	2018
	tisuće kuna	tisuće kuna	tisuće kuna	tisuće kuna
I. POSLOVNI PRIHODI	3.724.414	4.017.365	4.672.143	5.247.887
1. Prihodi od prodaje	3.680.229	3.961.858	4.642.488	5.182.919
2. Neto gubitak od otuđenja osnovnih sredstava	-2.801	-2.487	-25.800	-5.370
3. Ostali poslovni prihodi	46.986	57.994	55.455	70.338
II. POSLOVNI RASHODI	-3.527.533	-3.743.426	-4.340.442	-4.828.813
1. Troškovi nabave prodane robe	-2.744.837	-2.898.824	-3.397.952	-3.797.258
2. Troškovi osoblja	-245.530	-261.550	-292.992	-323.278
3. Amortizacija	-105.856	-132.054	-138.139	-154.134
4. Ostali troškovi	-431.310	-450.998	-511.359	-554.143
POSLOVNI REZULTAT	196.881	273.939	331.701	419.074
III. FINANCIJSKI PRIHODI	14.603	18.213	1.715	1.329
IV. FINANCIJSKI RASHODI	-9.143	-6.870	-11.107	-6.725
NETO FINANCIJSKI REZULTAT	5.460	11.343	-9.392	-5.396
V. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI				
VI. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI				
VII. UKUPNI PRIHODI	3.739.017	4.035.578	4.673.858	5.249.216
VIII. UKUPNI RASHODI	-3.536.676	-3.750.296	-4.351.549	-4.835.538
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	202.341	285.282	322.309	413.678
IX. POREZ NA DOBIT	980	-48.482	60.261	77.119
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	203.321	236.800	262.048	336.559

Slika 9 – Skraćeni račun dobiti i gubitka poduzeća Lidl d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Na slici 9 može se vidjeti kako je Lidl d.o.o. u 2016.godini ostvario ukupne prihode od 4.038.065 tisuća kuna što je porast od 7,92% u odnosu na 2015. godinu. Istovremeno poslovni rashodi su iznosili 3.752.783 tisuće kuna u 2016. godini i to je predstavljalo porast za 6,03% u odnosu na prethodnu godinu. „Ovakvo poslovanje je za rezultat imalo ostvarivanje dobiti od 285.282.234 kuna prije oporezivanja što je za 40,99% veće od 2015. godine kada je ostvarena dobit prije oporezivanja iznosila 202.340.771 kuna. Dobit nakon oporezivanja je iznosila 236.799.750 kuna za 2016. godinu, a za 2015. 203.321 tisuća kuna.“ (Lidl, Godišnja financijska izvješća, 2016, str 3.). Lidl d.o.o. u 2018. godini ostvario je ukupne prihode od 5.254.585 tisuća kuna što je porast od 11,81% u odnosu na 2017. godinu. Ukupni rashodi su te godine iznosili 4.840.907 tisuća kuna što predstavlja porast od 10,59% u odnosu na 2017. godinu. „Poslovni rezultat je pozitivan te je društvo poslovalo s dobiti od 413.678 tisuća kuna prije oporezivanja, što je povećanje od 28,35% u odnosu na 2017. godinu. Dobit nakon poreza iznosi 336.559 tisuća kuna te je to rezultat ponajviše uspješne turističke sezone.“ (Lidl, Godišnja financijska izvješća, 2018, str 3.).

Na slici 10 prikazan je skraćeni račun dobiti i gubitka poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

RAČUN DOBITI I GUBITKA				
Obveznik: Spar Hrvatska d.o.o.				
Naziv pozicije	2015	2016	2017	2018
	tisuća kuna	tisuća kuna	tisuća kuna	tisuća kuna
I. POSLOVNI PRIHODI	2.283.008	2.314.352	3.396.994	4.182.798
1. Prihodi od prodaje	2.247.050	2.285.799	3.362.051	4.129.706
2. Ostali poslovni prihodi	35.958	28.553	34.943	53.092
II. POSLOVNI RASHODI	-2.393.926	-2.383.856	-3.487.438	-4.213.586
1. Materijalni troškovi i troškovi prodane robe	-1.625.910	-1.641.336	-2.450.382	-2.983.678
2. Troškovi amortizacije	-93.323	-89.027	-134.368	-146.968
3. Umanjenja imovine	-71.449	-28.518	-30.910	-18.568
4. Troškovi osoblja	-221.984	-232.211	-318.870	-404.541
5. Ostali troškovi iz poslovanja	-381.260	-392.764	-552.908	-659.831
POSLOVNI REZULTAT	-110.918	-69.504	-90.444	-30.788
III. FINANCIJSKI PRIHODI	3.542	6.957	4.116	10.313
IV. FINANCIJSKI RASHODI	-13.455	-14.528	-17.198	-20.224
NETO FINANCIJSKI REZULTAT	-9.913	-7.571	-13.082	-9.911
V. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI				
VI. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI				
VII. UKUPNI PRIHODI	2.286.550	2.321.309	3.401.110	4.193.111
VIII. UKUPNI RASHODI	-2.407.381	-2.398.384	-3.504.636	-4.233.810
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-120.831	-77.075	-103.526	-40.699
IX. POREZ NA DOBIT				
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-120.831	-77.075	-103.526	-40.699

Slika 10 – Skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

„Kod poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. zabilježeni je gubitak kroz sva četiri razdoblja. Godine 2016. iznosio je 77.075 tisuća kuna što je 36,21% godine kada je iznosio 120.831 tisuća kuna što se može vidjeti na slici 10.“ (Spar, Godišnja financijska izvješća, 2016. str.11.). Iz tablice iznad možemo vidjeti kako su poslovni prihodi najveći u 2018. godini, a razlog tome je uspješno poslovanje te ostvarivanje velikih prihoda od prodaje. Zbog toga su i poslovni rashodi najveći u 2018. godini jer su troškovi prodajne robe visoki. „U godini 2018. Spar je zabilježio neto gubitak od 40.699 tisuća kuna što je ujedno i najmanji gubitak kroz promatrano razdoblje.“ (Spar, Godišnja financijska izvješća, 2018, str.48).

Na slici 11 prikazan je skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće Plodine d.d. u razdoblju od 2015. do 2018. godine.

RAČUN DOBITI I GUBITKA				
Obveznik: Plodine d.d.				
Naziv pozicije	2015	2016	2017	2018
I. POSLOVNI PRIHODI	3.875.391.286	3.862.024.816	4.234.557.227	4.213.363.427
1. Prihodi od prodaje	3.472.289.382	3.449.093.150	3.772.512.056	3.785.310.759
2. Ostali poslovni prihodi	403.101.904	412.931.666	462.045.171	428.052.668
II. POSLOVNI RASHODI	-3.739.047.520	-3.712.337.942	-4.039.714.384	-4.034.440.531
1. Troškovi sirovina i materijala	-117.758.490	-112.534.508	-117.900.684	-131.533.794
2. Troškovi prodane robe	-2.950.418.881	-2.879.491.824	-3.079.993.613	-3.033.390.176
3. Ostali vanjski troškovi	-118.544.115	-119.819.397	-124.799.893	-136.067.874
4. Troškovi osoblja	-245.779.171	-265.268.903	-306.586.973	-335.608.373
5. Amortizacija	-169.609.436	-210.979.708	-213.307.417	-228.248.817
6. Ostali troškovi	-72.629.842	-71.911.066	-103.300.123	-97.647.928
7. Vrijednosno usklađivanje	-1.226.086	-294.214	-1.615.164	-1.285.678
8. Ostali poslovni rashodi	-63.081.499	-52.038.322	-92.210.517	-70.657.891
POSLOVNI REZULTAT	136.343.766	149.686.874	194.842.843	178.922.896
III. FINANCIJSKI PRIHODI	3.946.545	6.673.442	5.095.829	6.944.094
1. Ostali prihodi od kamata	561.577	281369	224137	574664
2. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	3.384.968	6392073	4871692	6369430
IV. FINANCIJSKI RASHODI	-100.825.316	-76.570.129	-63.295.000	-39.255.794
1. Rashodi s osnova kamata i slični rashodi	-89.926.148	-68824541	-50505111	-35656121
2. Tečajne razlike i drugi rashodi	-10.848.864	-7737310	-12766679	-3599673
3. Ostali financijski rashodi	-50.304	-8278	-23210	0
V. UKUPNI PRIHODI	3.879.337.831	3.868.698.258	4.239.653.056	4.220.307.521
VI. UKUPNI RASHODI	-3.839.872.836	-3.788.908.071	-4.103.009.384	-4.073.696.325
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	39.464.995	79.790.187	136.643.672	146.611.196
VII. POREZ NA DOBIT	4.077.295	3.598.398	26.162.786	28.271.031
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	35.387.700	76.191.789	110.480.886	118.340.165

Slika 11 – Skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće Plodine d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Na slici 11 može se vidjeti kako poduzeće Plodine d.d. ostvaruje dobit kroz sva četiri promatrana razdoblja. Najveću dobit ostvaruje 2018. godine. Ukupni poslovni prihodi u 2016. godini iznose 3.862.024.816 kuna što je gotovo isto kao i 2015. godine. „Na smanjenje navedenih prihoda utjecalo je smanjenje prihoda od prodaje za 0,7%. Troškovi kamata u 2016. godini iznose 68.824.541 kuna, a 92,6% odnose se na troškove kamata prema financijskim institucijama. U 2016. godini troškovi kamata smanjeni su za 23,5% u odnosu na 2015. godinu.“ (Plodine, Godišnja financijska izvješća, 2016, str.23). Ukupni prihodi Društva u 2018. godini iznose 4.213.363.427 kuna i na otprilike istoj razini su kao i 2017. „Najveći udio u ukupnim приходima zauzimaju prihodi od prodaje od 88,2% te iznose 3.716.215.775 kuna.“ (Plodine, Godišnja financijska izvješća, 2018, str.23). Troškovi kamata u 2018. godini

iznose ukupno 35.656.121 kuna, a većinski dio se odnosi na troškove kamata prema financijskim institucijama od 96,6%. „U 2018. troškovi kamata su smanjeni za 29,4% u odnosu na prethodnu godinu.“ (Plodine, Godišnja financijska izvješća, 2018, str.24).

Na slici 12 prikazan je skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće Tommy d.o.o. u razdoblju od 2015. do 2018. godine.

RAČUN DOBITI I GUBITKA				
Obveznik: TOMMY d.o.o.				
Naziv pozicije	2015	2016	2017	2018
	tisuća kuna	tisuća kuna	tisuća kuna	tisuća kuna
I. POSLOVNI PRIHODI	2.263.908	2.357.722	2.685.602	2.844.272
1. Prihodi od prodaje	2.249.132	2.341.751	2.670.551	2.835.405
2. Ostali poslovni prihodi	14.776	15.971	15.051	8.867
II. POSLOVNI RASHODI	-2.138.695	-2.224.258	-2.508.419	-2.690.851
1. Troškovi sirovina i materijala	-52.970	-55.451	-56.559	-61.263
2. Troškovi prodane robe	-1.697.232	-1.759.798	-1.983.171	-2.065.532
3. Troškovi osoblja	- 181.042	-194.224	-229.476	-277.614
4. Troškovi amortizacije	-70.631	-70.611	-73.493	-94.014
5. Troškovi usluga	-95.730	-101.808	-119.365	-134.021
6. Ostali troškovi poslovanja	- 41.090	-42.366	-46.355	-58.407
POSLOVNI REZULTAT	125.213	133.464	177.183	153.421
III. FINANCIJSKI PRIHODI	1.605	4.641	14.833	8.689
IV. FINANCIJSKI RASHODI	-22.092	-12.016	-10.483	-9.445
NETO FINANCIJSKI REZULTAT	-20.487	-7.375	4.350	-756
V. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI				
VI. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI				
VII. UKUPNI PRIHODI	2.265.513	2.362.363	2.700.435	2.852.961
VIII. UKUPNI RASHODI	-2.160.787	-2.236.274	-2.518.902	-2.700.296
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	104.726	126.089	181.533	152.665
IX. POREZ NA DOBIT	2.394	13.008	33.678	28.628
X. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT	-11.686	6.713		
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	90.646	119.794	147.855	124.037

Slika 12 - Skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće Tommy d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Na slici 12 prikazan je skraćeni račun dobiti i gubitka gdje se može vidjeti kako poduzeće Tommy d.o.o. kroz sva četiri razdoblja ostvaruje dobit, a najveću je ostvarilo 2018. godine u iznosu od 118.340.165 kuna. Najveći poslovni prihodi bili su 2018. godine kada su iznosili 2.844.272.000 kuna te su najveći rashodi bili iste te godine u iznosu od 2.690.851.000 kuna. Najveći udio poslovnih rashoda zauzimaju troškovi prodane robe.

5. Analiza financijskih pokazatelja

„Sastavljanje financijskih izvještaja predstavlja završnu fazu računovodstvenog procesa. Financijski izvještaji informiraju zainteresirane unutarnje i vanjske korisnike o financijskom položaju, financijskoj uspješnosti i novčanim tokovima poduzetnika, a temeljem tih informacija korisnici donose različite poslovne odluke.“ (Bakaran et al. 2017, str 5).

Odabrani trgovački lanci mješovitom robom analizirani su pomoću financijskih pokazatelja kroz četiri uzastopne godine, odnosno od 2015. do 2018. godine. Podaci koji su bili korišteni kod analiziranja preuzeti su iz financijskih izvještaja.

5.1. Financijski pokazatelji sigurnosti poslovanja

U slijedećoj tablici prikazuju se pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Konzum d.d. za razdoblje od 2015. do 2018. godine. Pomoću tih pokazatelja se nastoji prikazati likvidnost, zaduženost te aktivnost poduzeća.

Na slici 13 prikazani su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti te aktivnosti za poduzeće I Konzum d.d. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. trenutne likvidnosti	0,01	0,01	0,02	0,01
Koef. ubrzane likvidnosti 1	0,11	0,04	0,05	0,03
Koef. ubrzane likvidnosti 2	0,15	0,06	0,06	0,04
Koef. tekuće likvidnosti	0,32	0,15	0,12	0,09
Koef. financijske stabilnosti	3,54	-1,23	-0,37	-0,31
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. zaduženosti	0,80	1,90	3,28	3,77
Koef. vlastitog financiranja	0,20	-0,90	-2,28	-2,77
Koef. financiranja	3,98	-2,11	-1,44	-1,36
Pokriće troškova kamata	1,56	2,35	6,50	1,09
Faktor zaduženosti	-4,40	-5,00	-4,82	-24,81
Stupanj pokrića 1	0,27	-1,18	-3,40	-3,96
Stupanj pokrića 2	0,28	-0,81	-2,74	-3,27
POKAZATELJI AKTIVNOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. obrtaja ukupne imovine	0,82	1,28	1,83	2,19
Dani vezivanja ukupne imovine	446,99	284,65	199,13	166,88
Koef. obrtaja kratkotrajne imovine	3,23	5,44	5,56	7,26
Dani vezivanja kratkotrajne imovine	113,06	67,09	65,65	50,30
Koef. obrtaja kratkoročnih potraživanja	9,01	24,60	17,99	34,97
Trajanje naplate kratkoročnih potraživanja	40,52	14,84	20,29	10,44
Koef. obrtaja potraživanja od kupaca	9,01	24,60	17,99	34,97
Trajanje naplate potraživanja od kupaca	40,52	14,84	20,29	10,44

Slika 13 – Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Konzum d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rqfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Na slici 13 može se vidjeti kako koeficijent trenutne likvidnosti iznosi 0,01 što znači da je sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze raspoloživim trenutnim novcem jako mala. Koeficijent ubrzane likvidnosti je stoga nešto pouzdanija mjera. On iznosi najviše 2015. godine, 0,15 što znači da poduzeće može toliko kratkoročnih obveze podmiriti s brzo unovčivom imovinom. Taj koeficijent bi trebao biti 1 ili veći od 1, što znači da su ti svi koeficijenti preniski. Koeficijent tekuće likvidnosti najveći je 2015. godine kada iznosi 0,32. Koeficijent financijske stabilnosti bi trebao biti manji od jedan, a to je kod ovog poduzeća bilo od 2016. godine na dalje. To govori koliko se dugoročnih izvora financira iz dugotrajne imovine.

Koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja u zbroju moraju iznositi 1, kao što je i prikazano na slici. Međutim, koeficijent vlastitog financiranja bi trebao biti veći od koeficijenta zaduženosti kako bi poduzeće bilo manje zaduženo te bi se više financiralo iz vlastitih izvora financiranja. Što u ovom slučaju nije tako te se može reći kako se poduzeće previše financira iz tuđih izvora financiranja. Pokriće troškova kamata prikazuje koliko se puta kamate mogu pokriti sa zaradama prije kamata i poreza. Najveći je bio 2017. godine kada je iznosio 6,50. Faktor zaduženosti mora biti čim manji kako bi poduzeće bilo manje zaduženo. Najmanje zaduženo je bilo 2018. godine kada iznosi -24,81. Kod stupnja pokrića vrijednost bi trebala biti uvijek veća od 1. Kod ovog poduzeća oni su manji od 1 što znači da se dugotrajna imovina ne pokriva glavnicom.

Koeficijent obrtaja ukupne imovine prikazuje koliko je puta godišnje poduzeće obrnulo svoju ukupnu imovinu. Najveći koeficijent je bio 2018. godine koji je iznosio 2,19 što znači da je poduzeće okrenulo svoju ukupnu imovinu 2,19 puta kroz godinu dana. Potrebni dani vezivanja ukupne imovine najveći su 2015. godine kada iznose 446,99 što znači da je potrebno oko 447 dana da se naplati ukupna imovina. Koeficijent obrtaja kratkoročnih potraživanja najveći je 2015. godine kada iznosi 129 i to znači da se kroz godinu dana kratkoročna potraživanja okrenuta 129 puta. Potrebni dani naplate tih potraživanja iznose 2,82 dana.

Na slici 14 prikazani su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti te aktivnosti za poduzeće Lidl d.o.o. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. trenutne likvidnosti	0,56	0,74	0,62	0,61
Koef. ubrzane likvidnosti 1	0,61	0,82	0,68	0,70
Koef. ubrzane likvidnosti 2	0,61	0,82	0,69	0,70
Koef. tekuće likvidnosti	0,99	1,18	1,08	1,13
Koef. financijske stabilnosti	1,00	0,96	0,98	0,97
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. zaduženosti	0,25	0,28	0,25	0,28
Koef. vlastitog financiranja	0,75	0,72	0,75	0,72
Koef. financiranja	0,34	0,39	0,33	0,39
Pokriće troškova kamata	129,42	39,96	115,34	263,76
Faktor zaduženosti	-2,48	-8,47	7,13	2,84
Stupanj pokrića 1	8,81	7,20	11,97	6,99
Stupanj pokrića 2	1,00	1,04	1,02	1,03
POKAZATELJI AKTIVNOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. obrtaja ukupne imovine	-0,01	-0,01	0,00	-0,01
Dani vezivanja kratkotrajne imovine	-51207,38	-48214,51	-102103,07	-68673,26
Koef. obrtaja kratkoročnih potraživanja	129	75	91	76
Trajanje naplate kratkoročnih potraživanja	2,82	4,86	4,02	4,83
Koef. obrtaja potraživanja od kupaca	129	75	91	76
Trajanje naplate potraživanja od kupaca	2,82	4,86	4,02	4,83

Slika 14 – Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Lidl d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Koeficijent trenutne likvidnosti bio je najbolji 2016. godine kada iznosi 0,74. Koeficijent ubrzane likvidnosti najveći je 2016. godine kada on iznosi 0,82. Koeficijent tekuće likvidnosti najpovoljniji je isto 2016. godine kada on iznosi 1,18, ali svejedno nije zadovoljavajući jer nije jednak ili veći od 2. Koeficijent financijske stabilnosti trebao bi biti manji od jedan te je jedino 2015. godine iznosio 1, a ostala razdoblja je bio manji od 1. Prema ovim pokazateljima likvidnosti, poduzeće najviše likvidno 2016. godine jer tada zadovoljava ponajviše pokazatelja.

Omjer koeficijenta zaduženosti i vlastitog financiranja je zadovoljavajući kroz sva promatrana razdoblja jer se poduzeće više financira iz vlastitih izvora financiranja nego iz tuđih. Pokriće

troškova kamata najpovoljnije je 2018. godine kada ono iznosi 263,76. Faktor zaduženosti je najmanji 2016. godine kada je iznosio -8,47. Stupanj pokrića je najpovoljniji 2017. godine kada je iznosio 11,97.

Najveći koeficijent obrtaja ukupne imovine je bio 2017. godine kada je jedino bio pozitivan. Koeficijent obrtaja kratkoročnih potraživanja najveći je 2015. godine kada iznosi 129 i to znači da se kroz godinu dana kratkoročna potraživanja okrenuta 129 puta. Potrebni dani naplate tih potraživanja iznose 2,82 dana.

Na slici 15 prikazani su pokazatelji sigurnosti za poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. trenutne likvidnosti	0,09	0,08	0,16	0,09
Koef. ubrzane likvidnosti 1	0,37	0,44	0,41	0,30
Koef. ubrzane likvidnosti 2	0,37	0,44	0,41	0,30
Koef. tekuće likvidnosti	0,97	1,05	0,92	0,87
Koef. financijske stabilnosti	1,02	0,98	1,04	1,06
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. zaduženosti	0,86	0,87	0,74	0,78
Koef. vlastitog financiranja	0,14	0,13	0,26	0,22
Koef. financiranja	6,00	6,75	2,90	3,58
Pokriće troškova kamata	8,98	5,31	6,02	2,01
Faktor zaduženosti	-4,59	-6,58	-6,06	-8,70
Stupanj pokrića 1	0,21	0,19	0,37	0,30
Stupanj pokrića 2	0,98	1,02	0,96	0,94
POKAZATELJI AKTIVNOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. obrtaja ukupne imovine	0,86	0,87	0,74	0,78
Dani vezivanja ukupne imovine	425,85	419,04	490,88	467,03
Koef. obrtaja kratkotrajne imovine	6,25	5,49	5,86	7,37
Dani vezivanja kratkotrajne imovine	58,38	66,43	62,33	49,55
Koef. obrtaja kratkoročnih potraživanja	1,20	0,75	0,60	0,55
Trajanje naplate kratkoročnih potraživanja	305,18	484,75	606,40	659,97
Koef. obrtaja potraživanja od kupaca	1,20	0,75	0,60	0,55
Trajanje naplate potraživanja od kupaca	305,18	484,75	606,40	659,97

Slika 15 – Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rqi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Koeficijent trenutne likvidnosti bio je najbolji 2016. godine kada iznosi 0,08. Koeficijent ubrzane likvidnosti najveći je 2016. godine kada on iznosi 0,44, ali je svejedno premali jer bi trebao biti veći od 1 kako bi mogao podmirivati kratkoročne obveze brzo likvidnom imovinom. Koeficijent tekuće likvidnosti najpovoljniji je isto 2016. godine kada on iznosi 1,05, ali svejedno nije zadovoljavajući jer nije jednak ili veći od 2. Koeficijent financijske stabilnosti trebao bi biti manji od jedan te je jedino zadovoljavajući 2016. godine. Prema ovim pokazateljima likvidnosti, poduzeće je likvidno jedino 2016. godine.

Omjer koeficijenta zaduženosti i vlastitog financiranja nije zadovoljavajući niti za jedno promatrano razdoblje jer je poduzeće više financirano iz tuđih izvora financiranja nego iz vlastitih. Pokriće troškova kamata najpovoljnije je 2015. godine kada ono iznosi 8,98. Faktor zaduženosti je najmanji 2018. godine kada je iznosio -8,70. Stupanj pokrića nije niti u jednom razdoblju povoljan jer je manji od jedan.

Najveći koeficijent obrtaja ukupne imovine je bio 2016. godine koji je iznosio 0,87 što znači da je poduzeće okrenulo svoju ukupnu imovinu 0,87 puta kroz godinu dana. Potrebni dani vezivanja ukupne imovine najmanji su 2016. godine kada iznose 419,04 što znači da je potrebno oko 419 dana da se naplati ukupna imovina. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine najveći je 2018. godine kada iznosi 7,37 i to znači da se kroz godinu dana kratkotrajna imovina okrenula 7,37 puta. Potrebni dani naplate te imovine iznose 49,55 dana. Koeficijent obrtaja kratkoročnih potraživanja najveći je 2015. godine kada iznosi 1,20 i to znači da se kroz godinu dana kratkoročna potraživanja okrenuta 1,20 puta. Potrebni dani naplate tih potraživanja iznose 305,18 dana.

Na slici 16 prikazani su pokazatelji sigurnosti za poduzeće Plodine d.d. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. trenutne likvidnosti	0,01	0,02	0,04	0,09
Koef. ubrzane likvidnosti 1	0,07	0,08	0,12	0,20
Koef. ubrzane likvidnosti 2	0,07	0,08	0,13	0,20
Koef. tekuće likvidnosti	0,45	0,51	0,56	0,63
Koef. financijske stabilnosti	1,54	1,43	1,31	1,23
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. zaduženosti	0,85	0,82	0,78	0,75
Koef. vlastitog financiranja	0,15	0,18	0,22	0,25
Koef. financiranja	5,74	4,67	3,63	2,96
Pokriće troškova kamata	-0,09	-0,08	-0,06	-0,04
Faktor zaduženosti	68,02	56,34	32,60	9,69
Stupanj pokrića 1	0,41	0,49	0,58	0,69
Stupanj pokrića 2	0,65	0,70	0,76	0,81
POKAZATELJI AKTIVNOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. obrtaja ukupne imovine	1,35	1,39	1,55	1,55
Dani vezivanja ukupne imovine	271,00	262,56	235,98	235,23
Koef. obrtaja kratkotrajne imovine	6,17	5,90	6,72	6,44
Dani vezivanja kratkotrajne imovine	59,13	61,87	54,31	56,69
Koef. obrtaja kratkoročnih potraživanja	0,12	0,06	0,05	0,07
Trajanje naplate kratkoročnih potraživanja	3103,19	6443,00	7941,02	5094,70
Koef. obrtaja potraživanja od kupaca	0,12	0,06	0,05	0,07
Trajanje naplate potraživanja od kupaca	3103,19	6443,00	7941,02	5094,70

Slika 16 – Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Plodine d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Koeficijent trenutne likvidnosti svake godine bio je poprilično nizak, ali najmanji bio je 2015. godine kada je iznosio svega 0,01. Koeficijent ubrzane likvidnosti najveći je bio 2018. godine kada je iznosio 0,20, ali i to je bilo prenisko za poslovanje. Koeficijent tekuće likvidnosti također nije zadovoljavajući ni jedne godine jer ne premašuje dva. Kod koeficijenta financijske likvidnosti najniži je 2018. godine kada iznosi 1,23. On bi trebalo biti manji od jedan pa je koeficijent financijske stabilnosti nepouzdan pokazatelj.

Kod pokazatelja zaduženosti omjer koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja nisu ravnomjerno raspoređeni te se poduzeće previše financira iz tuđih izvora financiranja. Pokriće troškova kamata najveće je 2015. godine u iznosu od 5,74. Faktor

zaduženosti najmanji je 2018. godine pa je tada poduzeće najmanje zaduženo. Stupanj pokrića je najpovoljniji 2018. godine kada iznosi skoro jedan, odnosno 0,81.

Koeficijent obrtaja ukupne imovine najveći je 2017. i 2018 godine kada iznosi 1,55 što znači da poduzeće okrene ukupnu imovinu svega 1,55 puta kroz promatrano razdoblje. Potrebni dani vezivanja za to razdoblje su najmanji te iznose 235,23. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine najveći je 2017. godine u iznosu od 6,72 što znači da je kratkotrajna imovina brže okreće od ukupne. Potrebni dani naplate za to razdoblje iznose 54,31 dana. Kod koeficijenta obrtaja kratkoročnih potraživanja iznosi su pretežito niski u odnosu na ostale koeficijente te najveći iznosi 0,12 za 2015. godinu. Potrebni dani naplate tih potraživanja iznose 3103,19 dana.

Na slici 17 prikazani su pokazatelji sigurnosti za poduzeće Tommy d.o.o. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. trenutne likvidnosti	0,02	0,03	0,03	0,02
Koef. ubrzane likvidnosti 1	0,12	0,12	0,17	0,15
Koef. ubrzane likvidnosti 2	0,14	0,24	0,39	0,26
Koef. tekuće likvidnosti	0,53	0,63	0,73	0,60
Koef. financijske stabilnosti	1,54	1,38	1,27	1,37
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. zaduženosti	0,75	0,68	0,64	0,62
Koef. vlastitog financiranja	0,25	0,32	0,36	0,38
Koef. financiranja	2,99	2,16	1,75	1,62
Pokriće troškova kamata	-4,74	-10,49	-17,32	-16,16
Faktor zaduženosti	-8,88	-12,31	-20,32	20,78
Stupanj pokrića 1	0,35	0,46	0,57	0,54
Stupanj pokrića 2	0,65	0,73	0,79	0,73
POKAZATELJI AKTIVNOSTI	2015	2016	2017	2018
Koef. obrtaja ukupne imovine	2,33	2,05	1,99	1,89
Dani vezivanja ukupne imovine	156,85	177,65	183,03	193,62
Koef. obrtaja kratkotrajne imovine	8,17	6,49	5,45	6,52
Dani vezivanja kratkotrajne imovine	44,68	56,26	67,02	55,96
Koef. obrtaja kratkoročnih potraživanja	2,46	2,15	1,28	1,31
Trajanje naplate kratkoročnih potraživanja	148,53	169,43	285,42	279,65
Koef. obrtaja potraživanja od kupaca	2,46	2,15	1,28	1,31
Trajanje naplate potraživanja od kupaca	148,53	169,43	285,42	279,65

Slika 17 – Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Tommy d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Koeficijent trenutne likvidnosti bio je najbolji 2016. i 2018. godine kada iznosi 0,02. Koeficijent ubrzane likvidnosti najveći je 2016. godine kada on iznosi 0,17, ali je svejedno premali jer bi trebao biti veći od 1 kako bi mogao podmirivati kratkoročne obveze brzo likvidnom imovinom. Koeficijent tekuće likvidnosti najpovoljniji je isto 2016. godine kada on iznosi 0,73, ali svejedno nije zadovoljavajući jer nije jednak ili veći od 2. Koeficijent financijske stabilnosti trebao bi biti manji od jedan te nije zadovoljavajući niti jedne godine. Prema ovim pokazateljima likvidnosti, poduzeće nije likvidno niti jedno promatrano razdoblje. Omjer koeficijenta zaduženosti i vlastitog financiranja nije baš zadovoljavajući kroz promatrana razdoblja jer se poduzeće više financira iz tuđih izvora financiranja nego iz vlastitih. Pokriće troškova kamata najpovoljnije je 2015. godine kada ono iznosi -4,47. Faktor zaduženosti je najmanji 2016. godine kada je iznosio -8,88. Stupanj pokrića je najpovoljniji 2017. godine kada je iznosio 0,79.

Koeficijent obrtaja ukupne imovine najveći je 2015. godine kada iznosi 2,33 što znači da poduzeće okrene ukupnu imovinu 2,33 puta kroz promatrano razdoblje. Potrebni dani vezivanja za to razdoblje su najmanji te iznose 156,85. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine najveći je 2015. godine u iznosu od 8,17 što znači da se kratkotrajna imovina brže okreće od ukupne. Potrebni dani naplate za to razdoblje iznose 44,68 dana. Koeficijent obrtaja kratkoročnih potraživanja najviše iznosi 2,46 u 2015. godini. Potrebni dani naplate za to razdoblje su 148,53 dana.

5.2. Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja

Financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja su pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. U nastavku će se analizirati pokazatelji ekonomičnosti i profitabilnosti.

Na slici 18 prikazani su pokazatelji uspješnosti za poduzeće Konzum d.o. u razdoblju od 2015. do 2018. godine.

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	2015	2016	2017	2018
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	-0,94	-0,94	-0,94	-1,02
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	-1,02	-1,00	-1,01	-1,04
Ekonomičnost prodaje	-0,96	-0,97	-0,97	-1,02
Ekonomičnost financiranja	-0,07	-0,03	-0,02	-0,05
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI		2016	2017	2018
Bruto marža	-13,40%	-17,60%	-43,15%	-3,07%
Neto marža	-22,91%	-27,87%	-30,18%	-6,09%
Bruto rentabilnost imovine	-10,94%	-22,56%	-79,08%	-6,73%
Neto rentabilnost imovine	-18,71%	-35,74%	-55,33%	-13,32%
Rentabilnost vlastitog kapitala	-58,16%	29,04%	18,94%	2,58%

Slika 18 – Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Konzum d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Ekonomičnost ukupnog poslovanja je kod ovog poduzeća negativna što znači da poduzeće ne ostvaruje dovoljno visoke prihode da bi podmirivalo svoje rashode što se može vidjeti na slici 18. Tako je i kod ostalih pokazatelja ekonomičnosti kroz sva promatrana razdoblja. Može se zaključiti kako poduzeće nije ekonomično.

Bruto i neto marža profita je kod ovog poduzeća negativna što znači da ne zadržava uspješno prihode i ne zarađuje. Iz tablice možemo vidjeti kako je rentabilnost vlastitog kapitala pozitivna nakon 2015. godine. To znači da se uspješno vrši povrat vlasnicima na uložene izvore financiranja.

Na slici 19 prikazani su pokazatelji uspješnosti poslovanja za poduzeće Lidl d.o.o. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	2015	2016	2017	2018
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	-1,06	-1,08	-1,07	-1,09
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	-1,06	-1,07	-1,08	-1,09
Ekonomičnost prodaje	-1,04	-1,06	-1,07	-1,07
Ekonomičnost financiranja	-1,60	-2,65	-0,15	-0,20
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	2015	2016	2017	2018
Bruto marža	5,41%	7,60%	7,36%	8,40%
Neto marža	5,19%	5,70%	5,37%	6,28%
Bruto rentabilnost imovine	5,58%	6,97%	7,54%	9,42%
Neto rentabilnost imovine	5,36%	5,62%	5,87%	7,51%
Rentabilnost vlastitog kapitala	7,52%	8,05%	8,18%	10,62%

Slika 19 – Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Lidl d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Kod poduzeća Lidl d.o.o. pokazatelji ekonomičnosti su negativni što znači da su prihodi znatno manji od rashoda. Kod ekonomičnosti ukupnog poslovanja najmanji iznos je u 2015. godini koji iznosi -1,06. Kod ekonomičnosti poslovnih aktivnosti najmanji iznos je također u 2015. godini. Kod ekonomičnosti prodaje najpovoljniji iznos je u 2015. godini u iznosu od -1,04. Ekonomičnost financiranja najmanje je u 2016. godini u iznosu od -0,15.

Što se tiče profitabilnosti ona je pozitivna za razliku od ekonomičnosti što možete vidjeti na slici 19. Bruto marža najveća je 2018. godine kada iznosi 8,40% i to znači da u tom postotku poduzeće uspijeva zadržati svoje prihode u obliku zarade. Kod bruto rentabilnosti imovine najveći iznos je u 2018. godini kada ona iznosi 9,42% i to govori da u tom postotku poduzeće uspijeva ostvariti povrate na temelju ukupno raspoloživih resursa. Rentabilnost vlastitog kapitala najpovoljnije je u 2018. godini kada iznosi 10,62%.

Na slici 20 prikazani su pokazatelji uspješnosti poslovanja za poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	2015	2016	2017	2018
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	-0,95	-0,97	-0,97	-0,99
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	-0,95	-0,97	-0,97	-0,99
Ekonomičnost prodaje	-0,94	-0,96	-0,96	-0,98
Ekonomičnost financiranja	-0,26	-0,48	-0,24	-0,51
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	2015	2016	2017	2018
Bruto marža	-5,28%	-3,32%	-3,04%	-0,97%
Neto marža	-11,70%	-7,30%	-6,23%	-2,92%
Bruto rentabilnost imovine	-10,53%	-6,14%	-5,34%	-1,95%
Neto rentabilnost imovine	-11,70%	-7,30%	-6,23%	-2,92%
Rentabilnost vlastitog kapitala	-73,69%	-47,61%	-20,83%	-8,92%

Slika 20 – Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Kod poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. pokazatelji ekonomičnosti su negativni što znači da su prihodi znatno manji od rashoda. Kod ekonomičnosti ukupnog poslovanja najmanji iznos je u 2015. godini koji iznosi -0,95. Kod ekonomičnosti poslovnih aktivnosti najmanji iznos je također u 2015. godini. Kod ekonomičnosti prodaje najpovoljniji iznos je u 2015. godini u iznosu od -0,94. Ekonomičnost financiranja najmanje je u 2017. godini u iznosu od -0,24.

Što se tiče profitabilnosti ona je također negativna u svim razdobljima. Bruto marža najveća je 2018. godine kada iznosi -0,97%. Kod bruto rentabilnosti imovine najveći iznos je u 2018. godini kada on iznosi -2,92%. Rentabilnost vlastitog kapitala najpovoljnije je u 2018. godini kada iznosi -8,92%.

Na slici 21 prikazani su pokazatelji uspješnosti za poduzeće Plodine d.d. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	2015	2016	2017	2018
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	-1,01	-1,02	-1,03	-1,04
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	-1,04	-1,04	-1,05	-1,04
Ekonomičnost prodaje	-0,93	-0,93	-0,93	-0,94
Ekonomičnost financiranja	-0,04	-0,09	-0,08	-0,18
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	2015	2016	2017	2018
Bruto marža	1,02%	2,06%	3,22%	3,47%
Neto marža	-1,30%	0,28%	2,03%	2,63%
Bruto rentabilnost imovine	1,37%	2,87%	4,99%	5,39%
Neto rentabilnost imovine	-1,89%	0,26%	2,19%	3,04%
Rentabilnost vlastitog kapitala	8,29%	15,55%	18,70%	17,26%

Slika 21 – Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Plodine d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Kod poduzeća Plodine d.d. pokazatelji ekonomičnosti su negativni što znači da su prihodi znatno manji od rashoda. Kod ekonomičnosti ukupnog poslovanja najmanji iznos je u 2015. godini koji iznosi -1,01. Kod ekonomičnosti poslovnih aktivnosti koeficijent iznosi -1,04 kod tri promatrana razdoblja. Kod ekonomičnosti prodaje najpovoljniji iznosi su u 2015., 2016. 2017. godini u iznosu od -0,93. Ekonomičnost financiranja najmanje je u 2015. godini u iznosu od -0,05.

Što se tiče profitabilnosti ona je negativna samo u 2015. godini i to samo kod neto iznosa. Bruto marža profita najveća je u 2018. godini kada iznosi 3,47% što znači da u tom postotku poduzeće uspijeva zadržati svoje prihode u obliku zarade. Kod bruto rentabilnosti imovine najveći iznos je također u 2018. godini kada on iznosi 5,39%. Rentabilnost vlastitog kapitala najpovoljnije je u 2017. godini kada iznosi 17,26% što znači da se uspješno vrši povrat vlasnicima na uložene izvore financiranja.

Na slici 22 prikazani su pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Tommy d.o.o. za razdoblje od 2015. do 2018. godine.

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	2015	2016	2017	2018
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	-1,05	-1,06	-1,07	-1,06
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	-1,06	-1,06	-1,07	-1,06
Ekonomičnost prodaje	-1,05	-1,05	-1,06	-1,05
Ekonomičnost financiranja	-0,07	-0,39	-1,41	-0,92
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	2015	2016	2017	2018
Bruto marža	4,62%	5,34%	6,72%	5,35%
Neto marža	3,03%	4,56%	5,09%	4,02%
Bruto rentabilnost imovine	14,35%	16,04%	21,08%	16,30%
Neto rentabilnost imovine	2,06%	4,28%	5,49%	1,98%
Rentabilnost vlastitog kapitala	37,18%	32,95%	29,99%	21,49%

Slika 22 – Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Tommy d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Kod poduzeća Tommy d.o.o. pokazatelji ekonomičnosti su negativni što znači da su prihodi znatno manji od rashoda. Kod ekonomičnosti ukupnog poslovanja najmanji iznos je u 2015. godini koji iznosi -1,05. Kod ekonomičnosti poslovnih aktivnosti koeficijent iznosi -1,06 kod tri promatrana razdoblja. Kod ekonomičnosti prodaje najpovoljniji iznosi su u 2015., 2016. 2018. godini u iznosu od -1,05. Ekonomičnost financiranja najmanje je u 2015. godini u iznosu od -0,07.

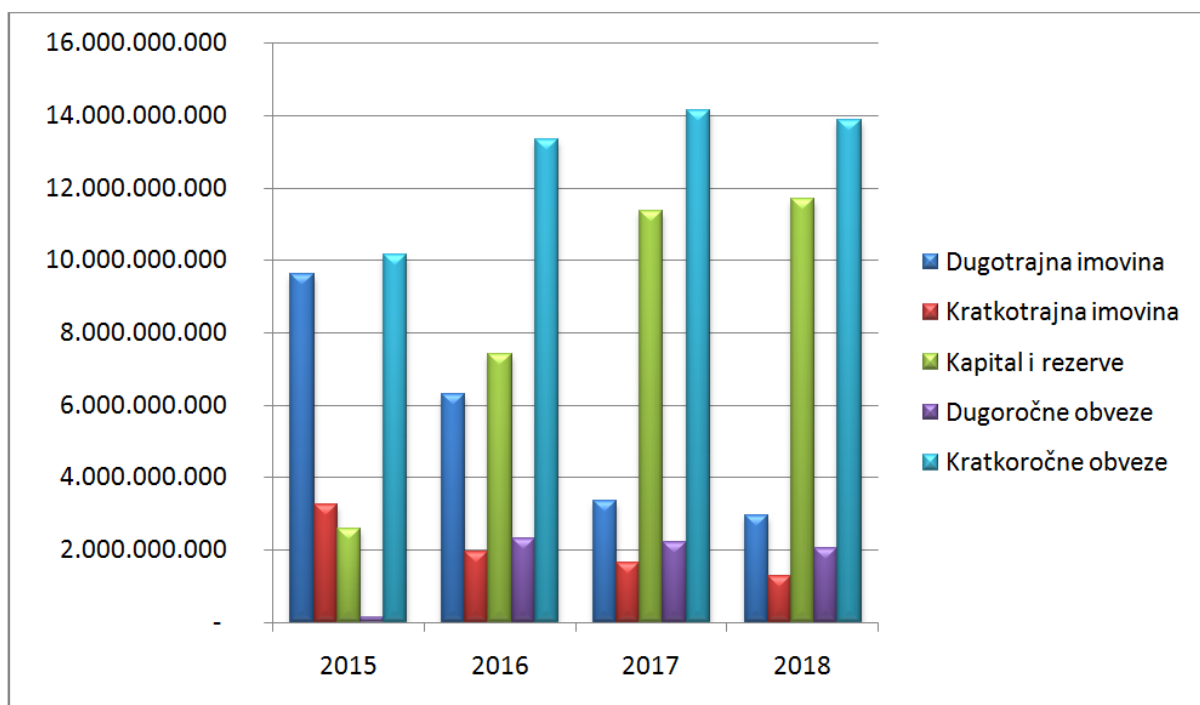
Što se tiče profitabilnosti ona je kroz sva promatrana pozitivna. Bruto marža profita najveća je u 2017. godini kada iznosi 6,72% što znači da u tom postotku poduzeće uspijeva zadržati svoje prihode u obliku zarade. Kod bruto rentabilnosti imovine najveći iznos je također u 2017 godini kada on iznosi 5,09%. Rentabilnost vlastitog kapitala najpovoljnije je u 2015. godini kada iznosi 37,18% što znači da se uspješno vrši povrat vlasnicima na uložene izvore financiranja.

6. Komparativna analiza poslovanja odabranih trgovačkih lanaca

6.1 Komparativna analiza imovine i izvora imovine

U nastavku su prikazani grafovi s prikazom bilance, odnosno aktive i pasive gdje se može vidjeti rast ili pad pojedinih stavka u bilanci i usporediti koja poduzeća imaju bolje poslovanje.

Na slici 23 je prikazan grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Konzum d.d. gdje se jasnije vide omjeri dugotrajne i kratkotrajne imovine u aktivi te kapital i rezerve, dugoročne obveze i kratkoročne obveze u pasivi.

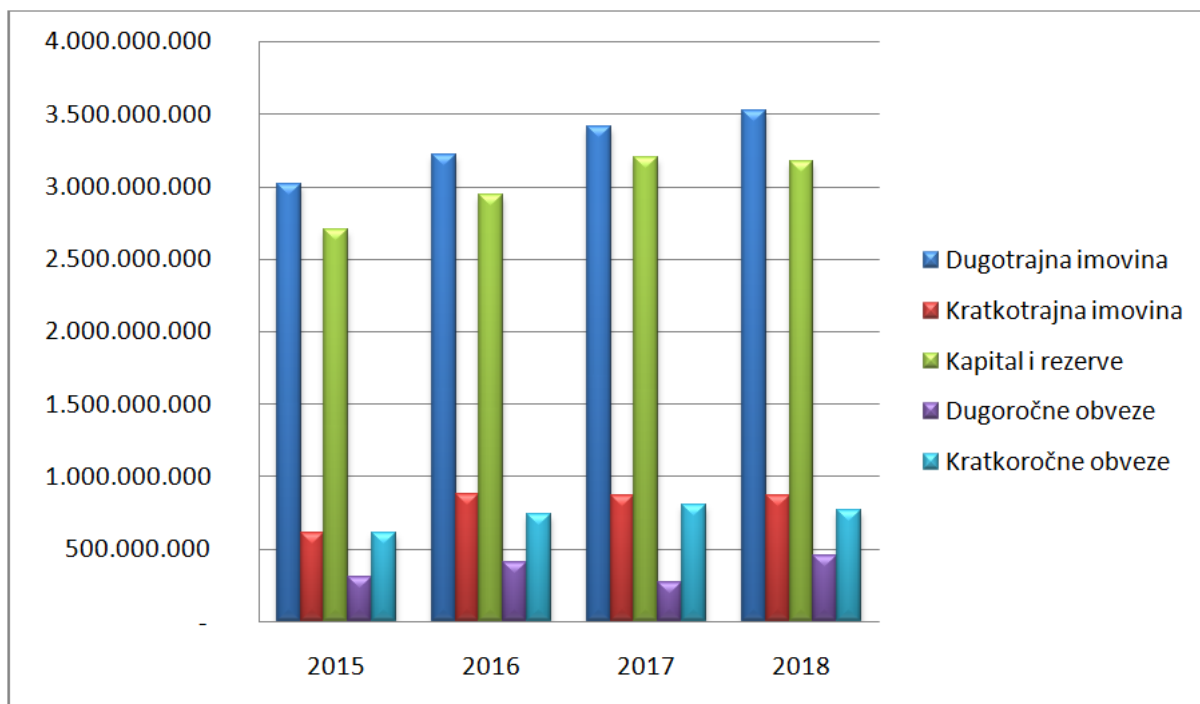


Slika 23 - Grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Konzum d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Najveći dio aktive zauzima dugotrajna imovina koju u najvećoj mjeri čini dugotrajna financijska imovina. U godini 2015. jasno je prikazano kako je udio dugotrajne imovine najveći u odnosu na ostala promatrana razdoblja. Što se tiče pasive, tu najveći udio zauzimaju kratkoročne obveze gdje su obveze po vrijednosnim papirima najveće.

Kratkoročne obveze najveće su u 2017. godini kada su porasle obveze prema povezanim poduzetnicima, bankama te rezerviranja.

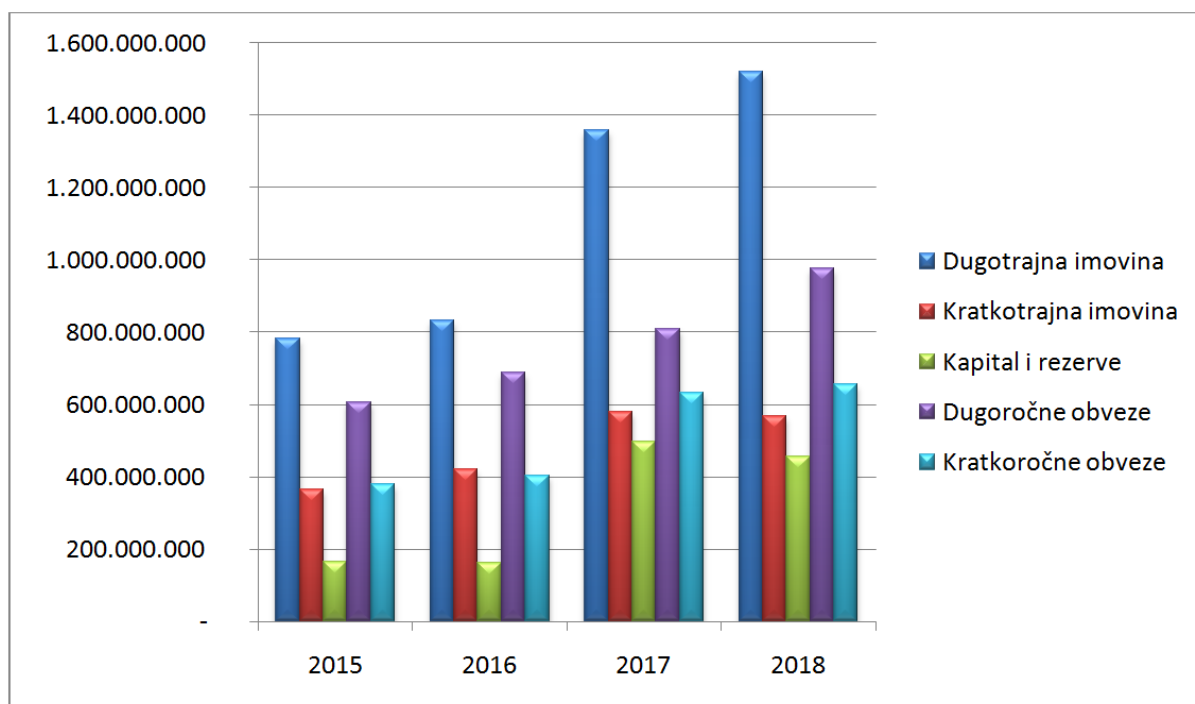
Na slici 24 je prikazan grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Lidl d.o.o. gdje se zasebno mogu vidjeti kretanja pojedinih stavki u bilanci poduzeća.



Slika 24 – Grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Lidl d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Veći udio u aktivi zauzima dugotrajna imovina koja se svake godine sve više povećava zbog porasta materijalne imovine, a od 2017. godine i dugotrajne financijske imovine. Kratkotrajna imovina se također povećava, ali u nešto manjim postotcima. Kod pasive najveći udio zauzimaju kapital i rezerve koje rastu u slijedećim razdobljima zbog rasta dobiti poslovne godine i smanjenja prenesenog gubitka. Dugoročne i kratkoročne obveze u nekom razdoblju rastu, a u nekom padaju zbog smanjenja ili povećanja obveza prema drugim poduzetnicima, bankama, dobavljačima te poreza na dobit.

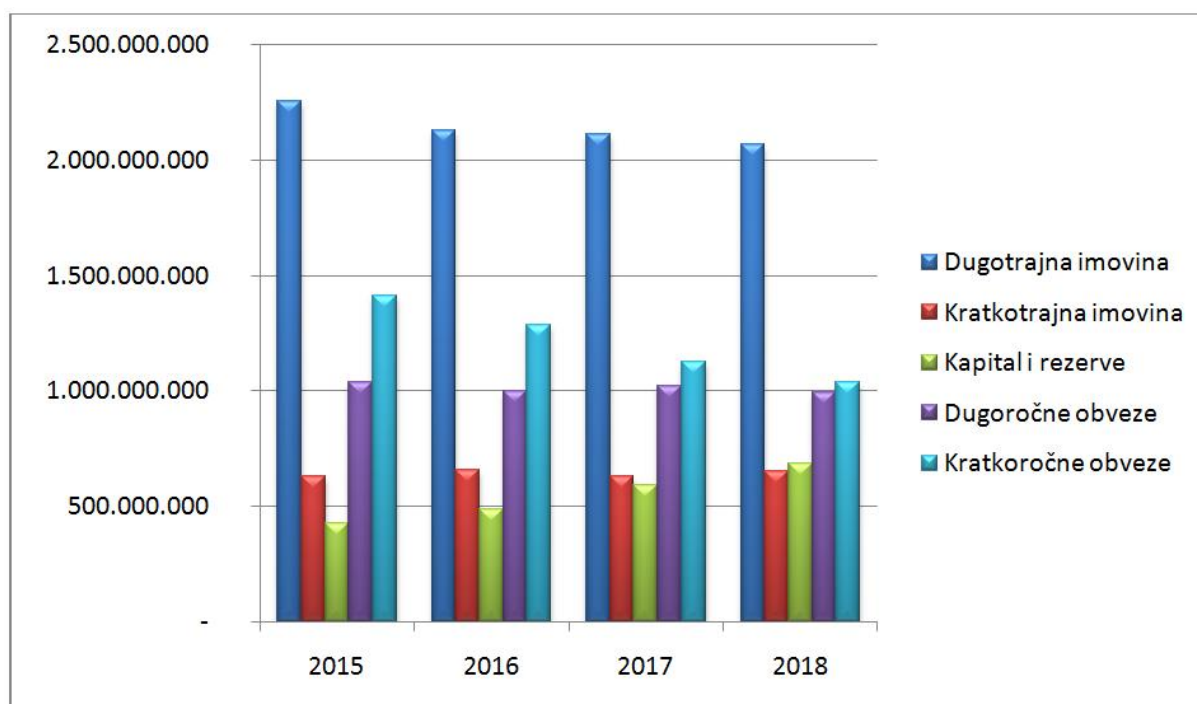
Na slici 25 može se vidjeti grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. gdje su prikazane pojedine stavke bilance tog poduzeća.



Slika 25 – Grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

U aktivi najveći udio zauzima dugotrajna imovina koja se svake godine povećava zbog porasta materijalne imovine. Kratkotrajna imovina se povećava do 2017. godine zbog znatnog rasta zaliha, potraživanja i novca. Međutim, u 2018. godini potraživanja i novac su se smanjili te to dovodi do manjeg pada kratkotrajne imovine. U pasivi najveću pozornost zauzimaju kratkoročne obveze koje se znatno povećavaju svake godine zbog povećanja zaduženja na koja se obračunavaju kamate te rezerviranja. Kapital i rezerve su značajno porasli u 2017. godini zbog porasta rezerva kapitala i akumuliranih gubitaka. Kratkoročne obveze se povećavaju svake godine jer se povećavaju obveze prema dobavljačima i ostale obveze.

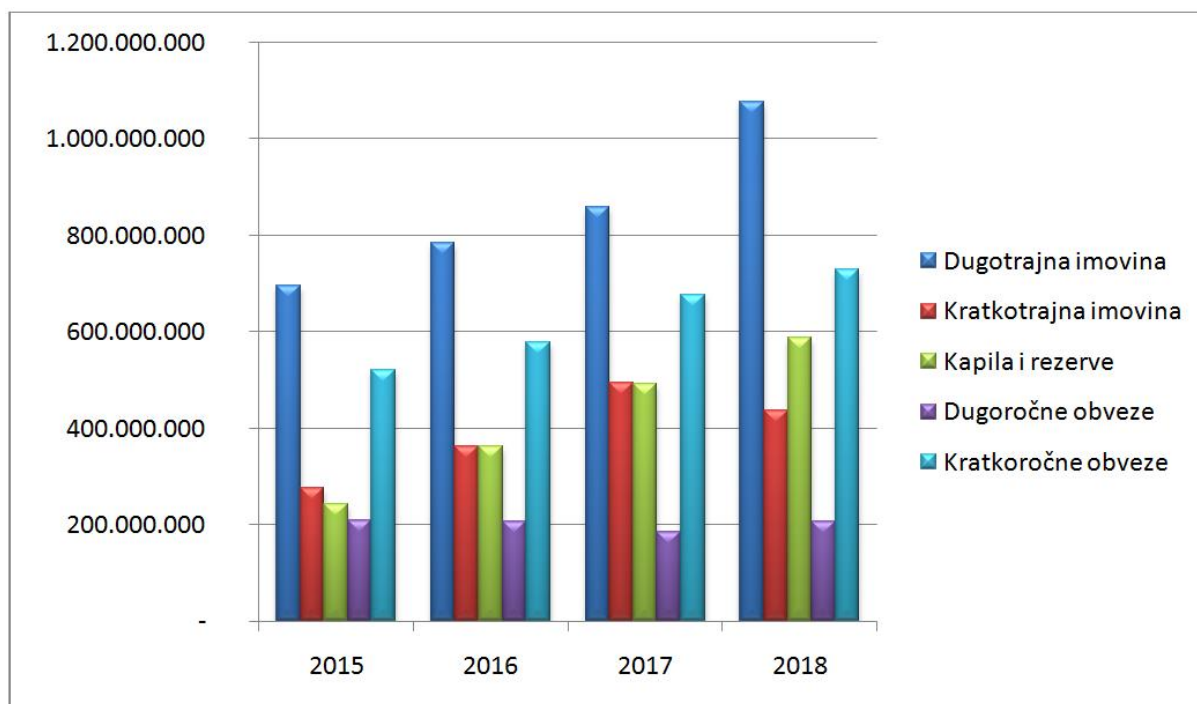
Na slici 26 prikazan je grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Plodine d.d. kroz četiri razdoblja.



Slika 26 – Grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Plodine d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Kod aktive najveći udio zauzima dugotrajna imovina koja se u ovom slučaju smanjuje iz godine u godinu. Smanjenje se događa zbog smanjenja materijalne, nematerijalne i dugotrajne financijske imovine. Najveće smanjenje bilo je u 2018. godini kada se drastično smanjila stavka materijalna imovina pa se rast nematerijalne i dugotrajne financijske imovine ni ne primijeti u ukupnoj aktivi. Što se tiče kratkotrajne imovine ona je kroz sva razdoblja promatranja identična, ima sitnih padova i porasta koji nisu nešto značajni. U pasivi kratkoročne obveze zauzimaju najveći udio. Najveće su u 2015. godini, a zatim se kroz svako razdoblje sve više smanjuju prvobitno zbog smanjenja obveza po vrijednosnim papirima, ali i smanjenja obveza prema dobavljačima. Kapital i rezerve se svake godine povećavaju zbog povećanja upisanog kapitala te dobiti poslovne godine.

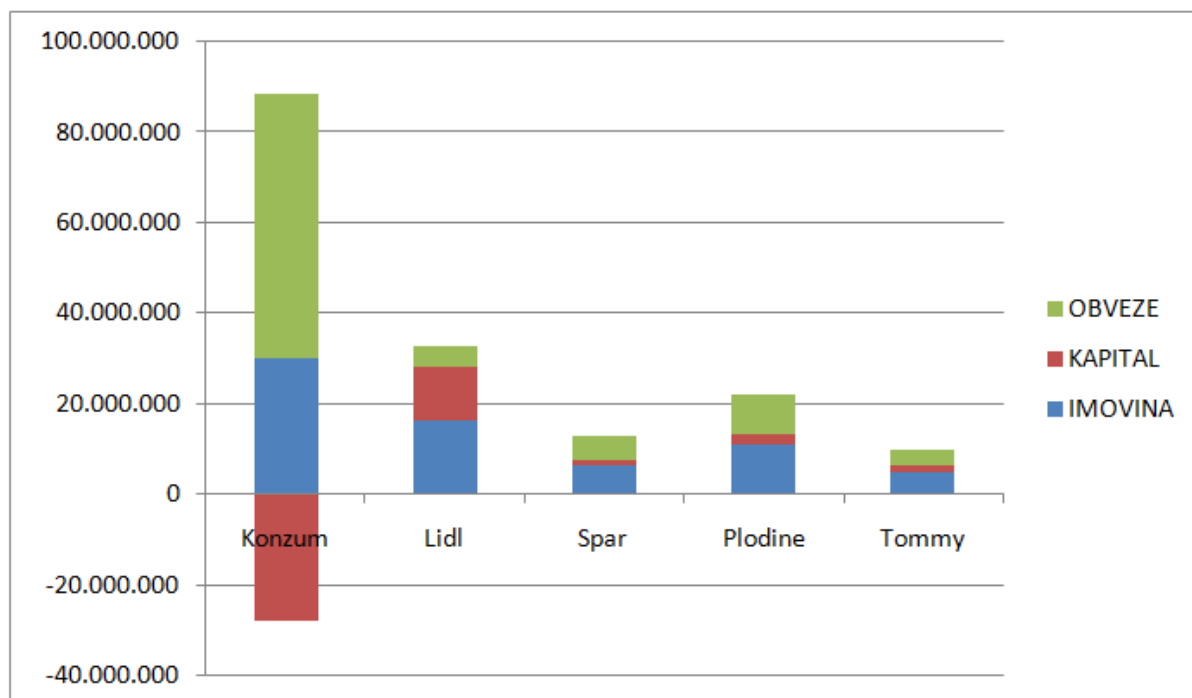
Na slici 27 može se vidjeti grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Tommy d.o.o. gdje se jasno vide stavke bilance.



Slika 27 – Grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Tommy d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

U aktivi najveći udio zauzima dugotrajna imovina koje se svake godine povećava zbog porasta nematerijalne imovine i dugotrajne financijske imovine. Najviše iznosi u 2018. godini, preko 1.076.003 tisuće kuna. Kratkotrajna imovina povećava se do 2017. godine zbog rasta zaliha, potraživanja, kratkotrajne financijske imovine i novca, a onda se u 2018. smanjuje zbog smanjenja ponajviše kratkotrajne financijske imovine. Kod pasive najizraženije su kratkoročne obveze koje se povećavaju iz godine u godinu zbog porasta obveza prema dobavljačima, zaposlenima te po zajmovima i kreditima. Kapital se povećava kroz promatrano razdoblje iz razloga što se povećao temeljni kapital te prenesena dobit, odnosno dobit poslovne godine. Dugoročne obveze kroz promatrano razdoblje nisu ostvarile velike oscilacije te se njihov iznos vrti oko 200.000 tisuća kuna.

Na slici 28 prikazan je grafički prikaz bilance za sva poduzeća kroz četiri promatrana razdoblja. Prikazana je ukupna imovina, kapital te ukupne obveze svakog poduzeća zasebno.



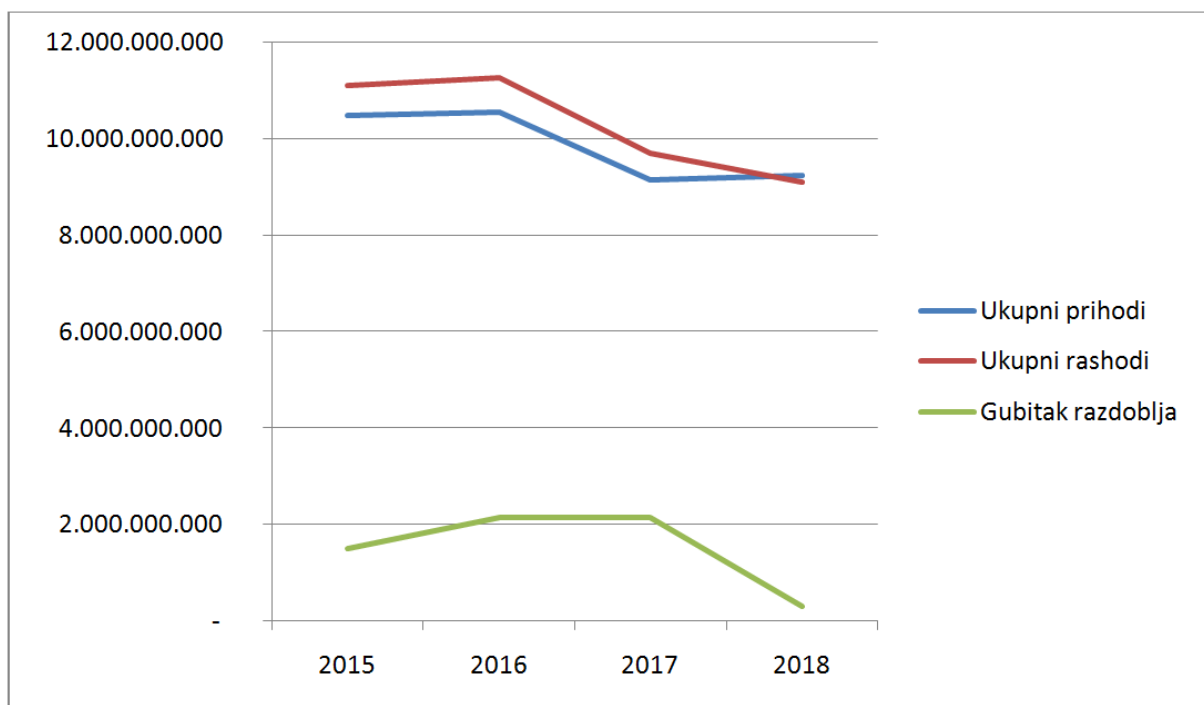
Slika 28 – Grafički prikaz komparativne analize bilance poduzeća. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rqfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Na slici 28 može se vidjeti kako poduzeće Konzum d.d. raspolaže s najvećom količinom ukupne imovine, stoga i kapitala te ukupnih obveza. Međutim, problem kod poduzeća Konzum d.d. je u tome što on raspolaže s negativnim iznosom kapitala te zbog toga ima i velike ukupne obveze pa se može zaključiti da ne posluje sigurno i isplativo. Poduzeće Lidl d.o.o. ima najbolji omjer imovine i kapitala te obveza. Može se vidjeti kako kapital zauzima veći dio pasive što znači da poduzeće uspješno podmiruje svoje dugove te je likvidno. Kod ostalih poduzeća omjer kapitala u pasivi je znatno manji pa poduzeća nisu toliko sigurna. Najmanji iznos aktive i pasive ima poduzeće Tommy d.o.o. koji ne raspolaže s tolikom količinom vrijednosti imovine, kapitala i obveza.

6.2 Komparativna analiza prometa, troškova i ostvarene dobiti

U nastavku su prikazani grafovi računa dobiti i gubitka gdje su prikazani ukupni prihodi i ukupni rashodi te financijski rezultat, odnosno dobit ili gubitak poduzeća kroz promatrano razdoblje.

Na slici 29 mogu se vidjeti grafički prikazani ukupni prihodi i rashodi te ostvarena dobit, u ovom slučaju gubitak poduzeća Konzum d.d.

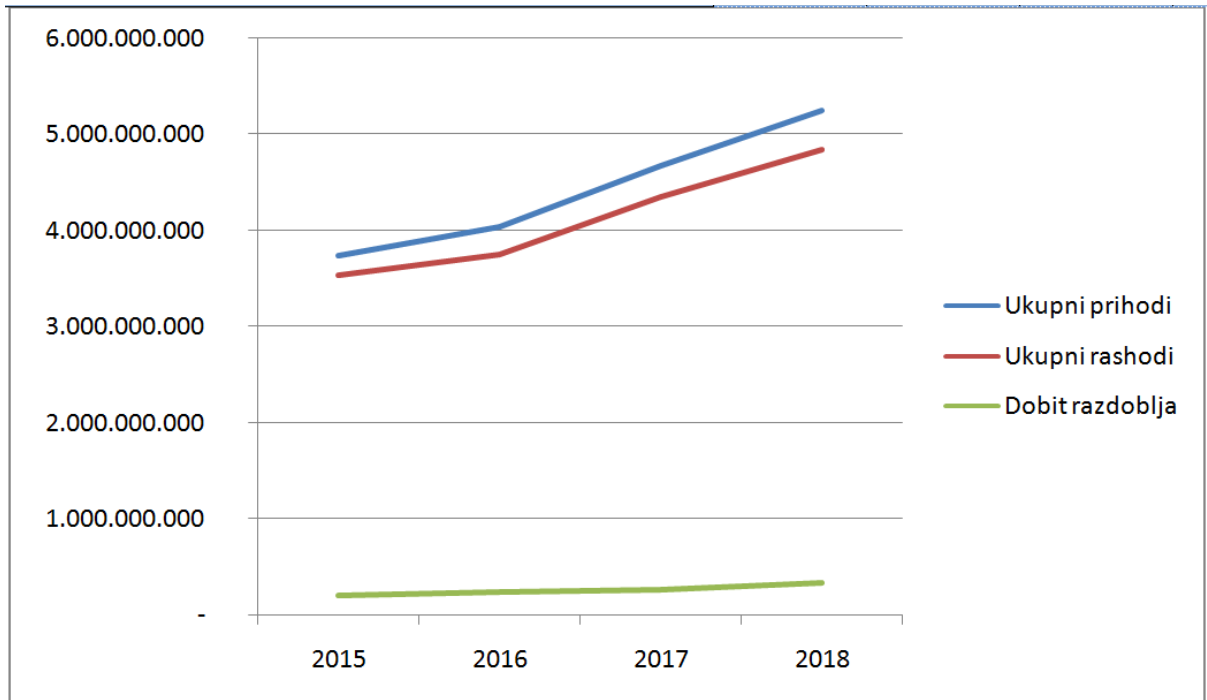


Slika 29 – Grafički prikaz prometa, troškova i ostvarenog gubitka poduzeća Konzum d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Poduzeće ostvaruje jako veliki prihode, ali još veće rashode što dovodi do toga da ono posluje s gubitkom. Najveći dio ukupnih prihoda zauzimaju prihodi od prodaje koji se povećavaju u 2016. godini, ali na dalje se smanjuju. Najveći udio u ukupnim rashodima zauzimaju troškovi prodane robe koji isto tako rastu u 2016. godini, a u sljedećim razdobljima se smanjuju. Međutim, veliki utjecaj u ukupnim приходima i rashodima imaju i financijski prihodi i rashodi. Financijski rashodi su znatno veći od prihoda što znači da poduzeće i u tom segmentu ostvaruje gubitak koji utječe na ukupni financijski rezultat. Također, važnu ulogu

ima i amortizacija koja je svake godine sve veća te stvara dodatne troškove koji imaju značajni utjecaj na konačni rezultat.

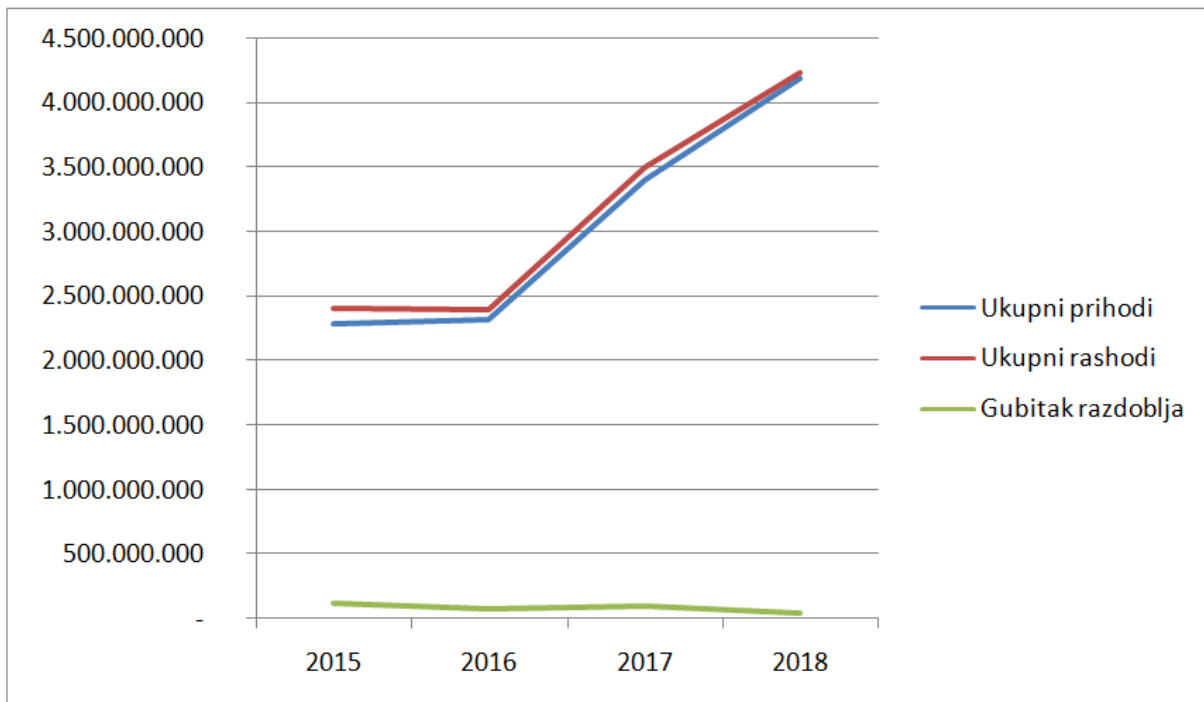
Na grafu 30 prikazani su ukupni prihodi i ukupni rashodi te dobit poduzeća Lidl d.o.o.



Slika 30 – Grafički prikaz prometa, troškova i ostvarene dobiti poduzeća Lidl d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Može se uočiti kako su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda. Najveći udio ukupnih prihoda zauzimaju prihodi od prodaje koji se svake godine sve više povećavaju jer se povećava prodaja. Kod ukupnih rashoda to su troškovi nabave prodane robe iz istog razloga. Poduzeće kroz sva promatrana razdoblja ostvaruje dobit koja je najveća u 2018. godini kada iznosi 336.559 tisuća kuna.

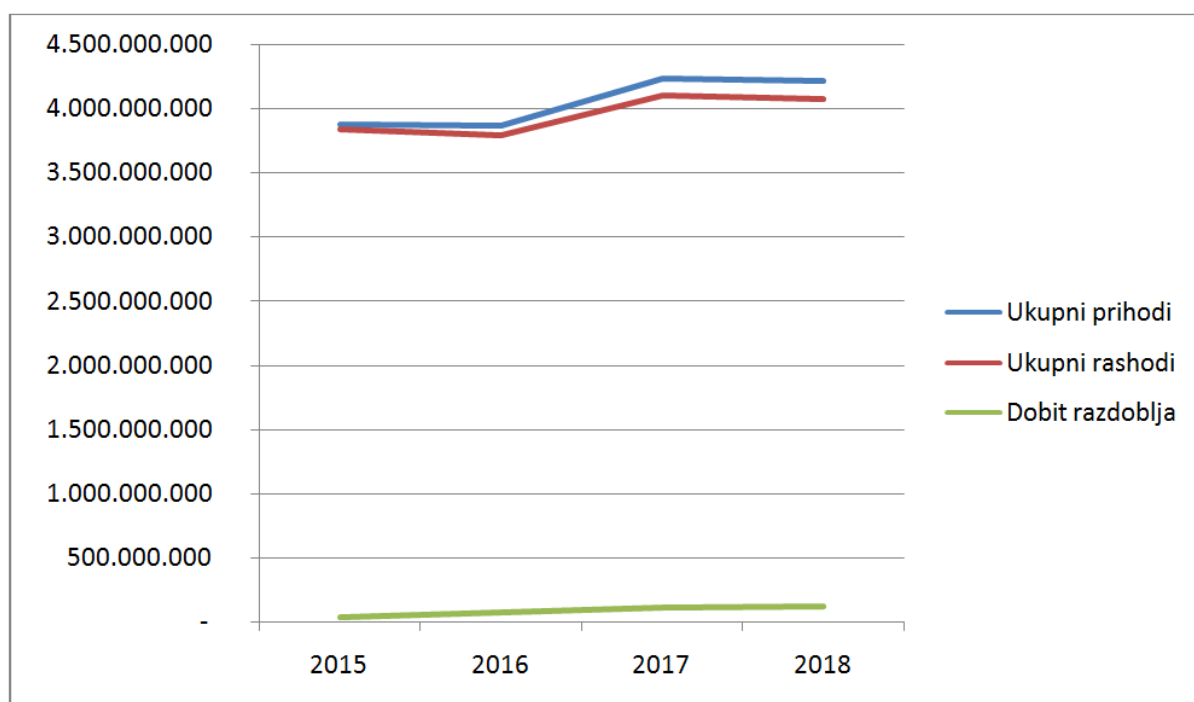
Slika 31 prikazuje ukupne prihode, rashode te gubitak poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.



Slika 31 – Grafički prikaz prometa, troškova i ostvarenog gubitka poduzeća Spar (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

U 2017. godini može se vidjeti značajan rast ukupnih prihoda, ali i rashoda koji su nažalost bili veći te zbog toga poduzeće ostvaruje gubitak kroz sva četiri promatrana razdoblja. Najveći udio u ukupnim prihodima zauzimaju prihodi od prodaje, a u ukupnim rashodima su to materijalni troškovi i troškovi prodane robe. Gubitak poduzeća najmanji je u 2018. godini kada on iznosi 40.699 tisuća kuna. Na gubitak utječu i financijski rashodi koji su znatno veći od financijskih prihoda.

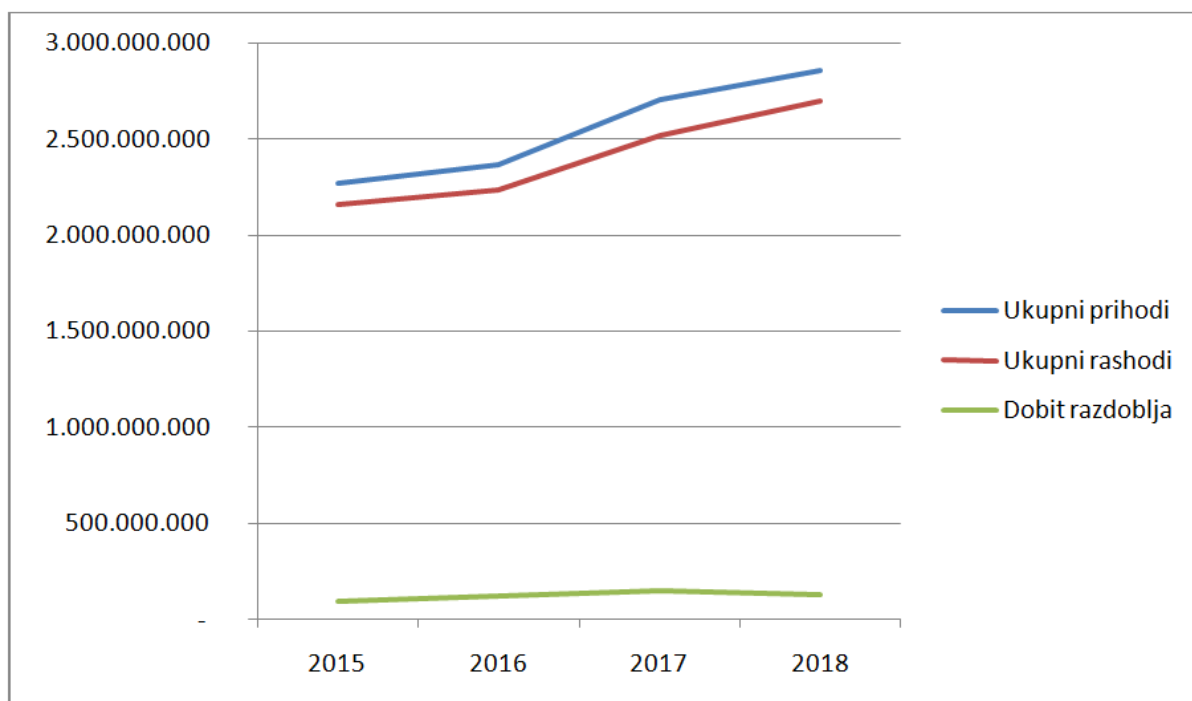
Na slici 32 može se vidjeti grafički prikaz ukupnih prihoda, rashoda i ostvarene dobiti poduzeća Plodine d.d.



Slika 32 – Grafički prikaz prometa, troškova i ostvarene dobiti poduzeća Plodine d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Ukupni prihodi su se u 2016. nešto smanjili na odnosu na 2015., ali su zato u 2017. znatno porasli i zadržali rast i u 2018. godini. Isto to se dogodilo i sa ukupnim rashodima koji su bili u prosjeku nešto manji od prihoda pa je poduzeće stoga ostvarivalo dobit kroz sva četiri promatrana razdoblja. Najveći udio u ukupnim приходima zauzeli su prihodi od prodaje, dok su u ukupnim rashodima to bili troškovi prodane robe. Dobit poduzeća se svake godine povećava što znači da poduzeće uspješno posluje.

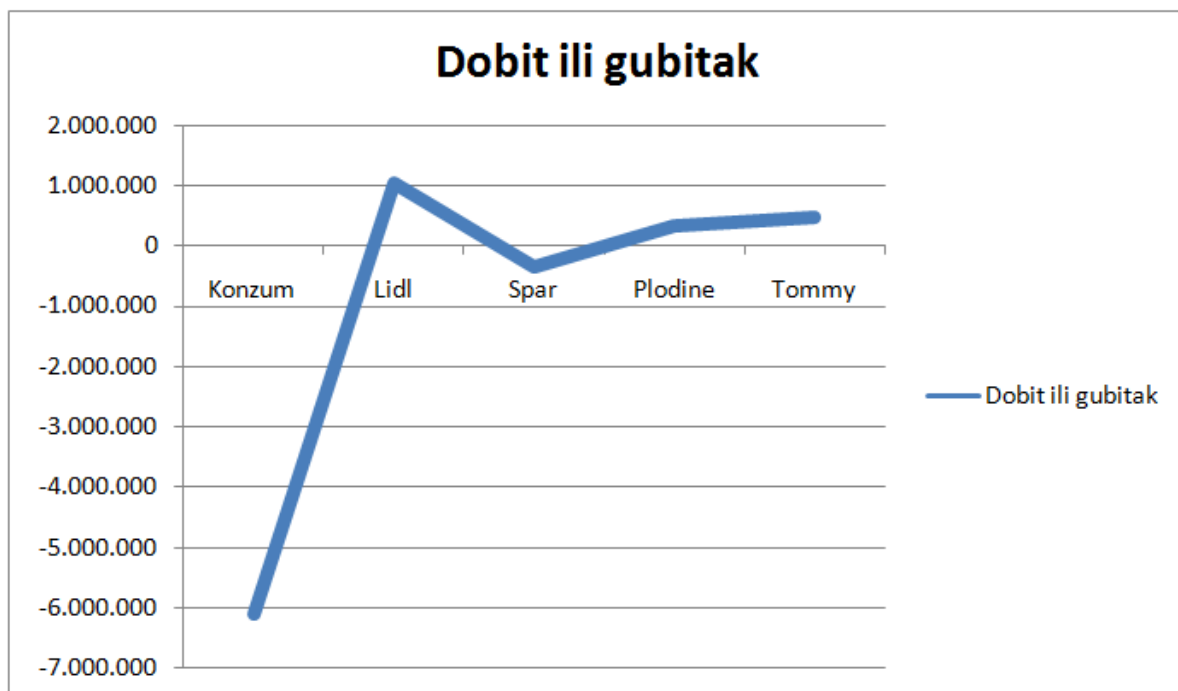
Na slici 33 prikazan je promet, trošak te ostvarena dobit poduzeća Tommy d.o.o. gdje su prikazani ukupni prihodi, ukupni rashodi te financijski rezultat samog poduzeća.



Slika 33 – Grafički prikaz prometa, troškova i ostvarene dobiti poduzeća Tommy d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

. Ukupni prihodi se povećavaju iz godine u godinu te su s 2.265.513 tisuće kuna u 2015. godini došli na 2.852.961 tisuću kuna u 2018. godini. Pošto se povećavaju prihodi, povećavaju se i rashodi razdoblja. U 2015. godini oni su iznosili 2.160.787 tisuća kuna te su se također povećavali svake godine te su dospjeli do iznosa od 2.700.296 tisuća kuna. Na kraju svakog razdoblja ostvarena je dobit koja je najmanje u 2015. godini kada iznosi 90.646 tisuća kuna, a najveća u 2018. godini kada ona iznosi 124.037 tisuća kuna.

Na slici 34 prikazan je grafički prikazana je ukupna dobit ili ukupan gubitak svakog poduzeća zasebno kroz sva promatrana razdoblja.



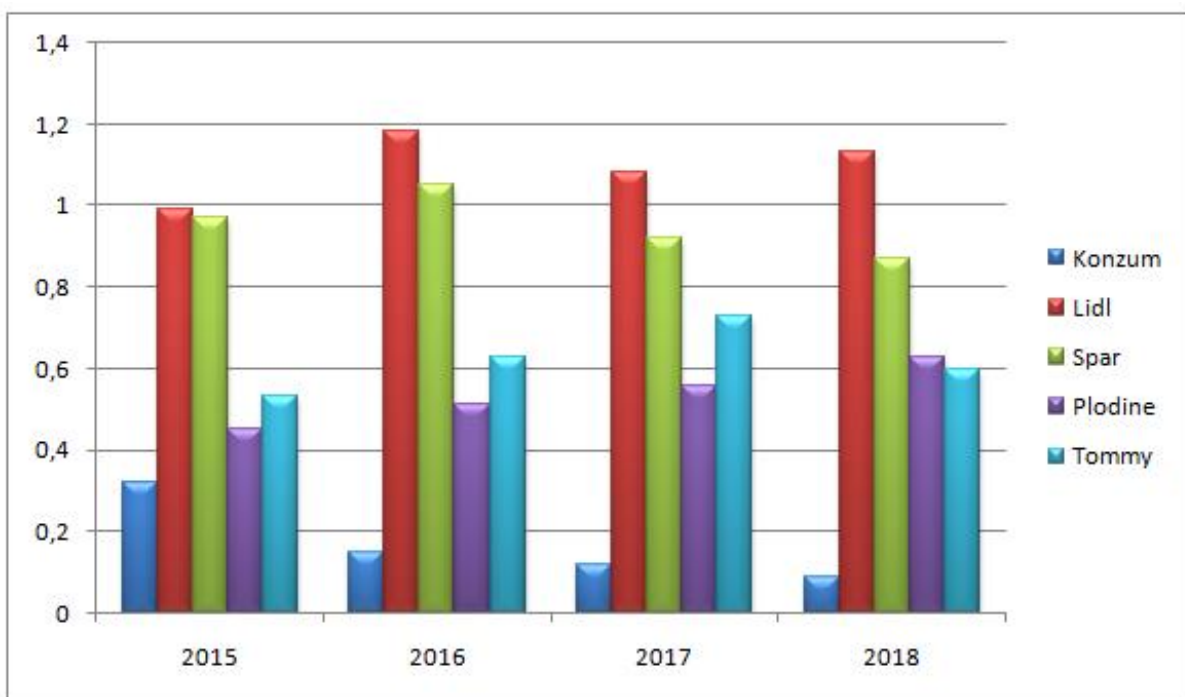
Slika 34 – Grafički prikaz dobiti ili gubitka poduzeća. (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Na slici 34 može se vidjeti kako poduzeće Konzum d.d. ostvaruje najveći ukupni gubitak kroz četiri godine zajedno. Spar Hrvatska d.o.o. također ostvaruje gubitak kroz razdoblje promatranja, ali ne u tako velikoj količini kao Konzum d.d. Ostala poduzeća ostvaruju dobit, a najveću ostvaruje Lidl d.o.o. Stoga se može zaključiti kako je poduzeće Lidl d.o.o. najprofitabilnije poduzeće te najuspješnije.

6.3 Komparativna analiza financijskih pokazatelja

U nastavku su prikazani pojedini pokazatelji. Od svake skupine pokazatelja odabrana je jedna podskupina koja se zatim uspoređuje. Time se omogućuje donošenje zaključka koje poduzeće je najbolje stojeće.

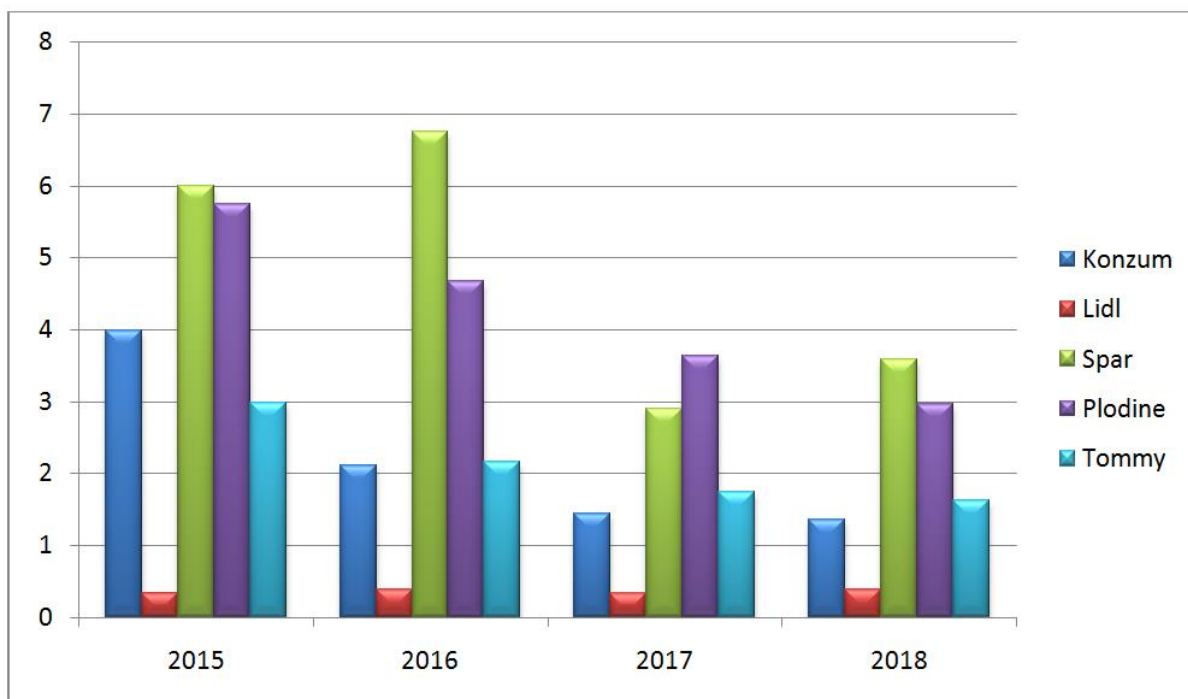
Na slici 35 prikazani su pokazatelji likvidnosti, odnosno koeficijent tekuće likvidnosti za svih pet promatranih poduzeća.



Slika 35 – Komparativna analiza pokazatelja likvidnosti – koeficijent tekuće likvidnosti (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Koeficijent tekuće likvidnosti nužno bi trebao biti veći od 1, a poželjno je da bude veći od 2 kako bi poduzeće moglo održavati tekuću likvidnost na normalnoj razini i podmirivati svoje obveze na vrijeme. Može se vidjeti da prema tome u 2015. godini niti jedno poduzeće ne ostvaruje taj uvjet pa se može reći kako tada niti jedno poduzeće nije likvidno. U godini 2016. nužan uvjet ostvaruje poduzeće Lidl d.o.o. te Spar Hrvatska d.o.o. Na dalje, u 2017. i 2018. godini likvidno posluje jedino poduzeće Lidl d.o.o. jer zadovoljava nužan uvjet da je veći od 1.

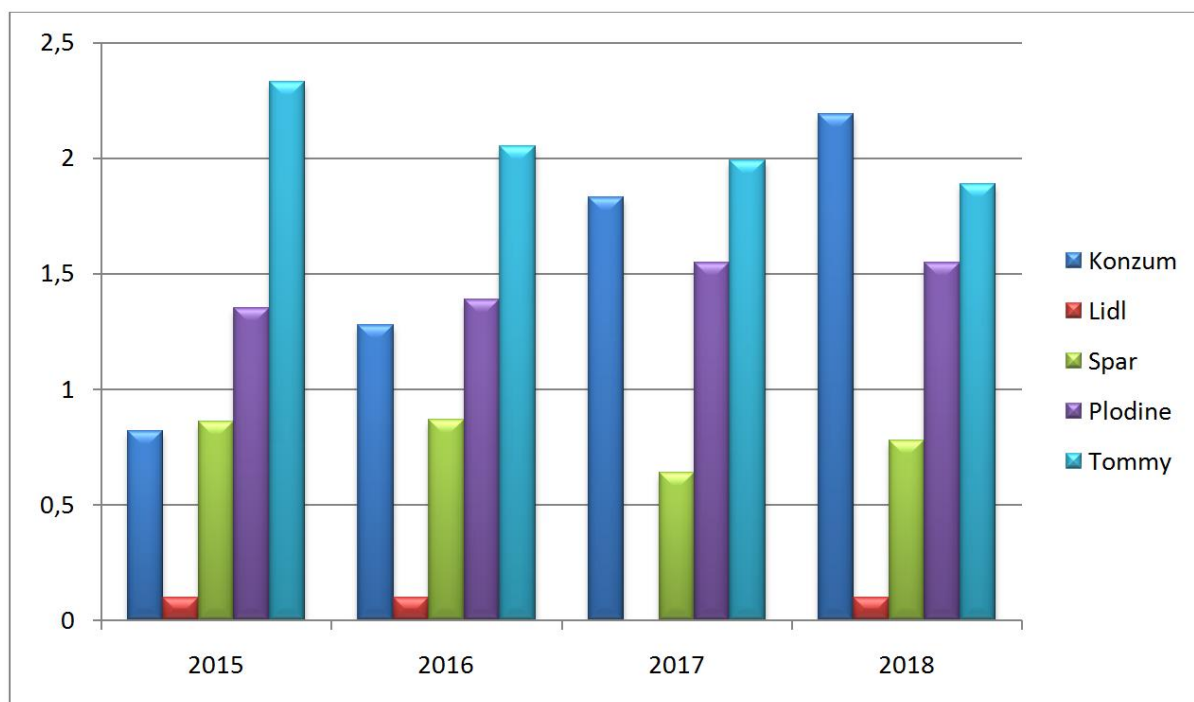
Na slici 36 prikazan je grafički prikaz koeficijenta financiranja, jednog od pokazatelja zaduženosti.



Slika 36 – Komparativna analiza pokazatelja zaduženosti – koeficijent financiranja (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Pokazatelj zaduženosti prikazuje omjer svih obveza i kapitala te bi trebao biti manji ili jednaka 1. Prema nekom konzervativnom stajalištu poduzeće se ne bi trebalo zaduživati iznad vrijednosti kapitala kako ono ne bi bilo previše zaduženo. Na slici se jasno vidi kako je jedio poduzeće, koje zadovoljava taj uvjet kroz sva promatrana razdoblja, Lidl d.o.o. Najviše zaduženo poduzeće prema koeficijentu financiranja je Spar Hrvatska d.o.o. koje u prosjeku ima najveći koeficijent. Može se vidjeti kako ostala poduzeća imaju svake godine sve manji koeficijent financiranja te se približavaju zadovoljavajućoj razini.

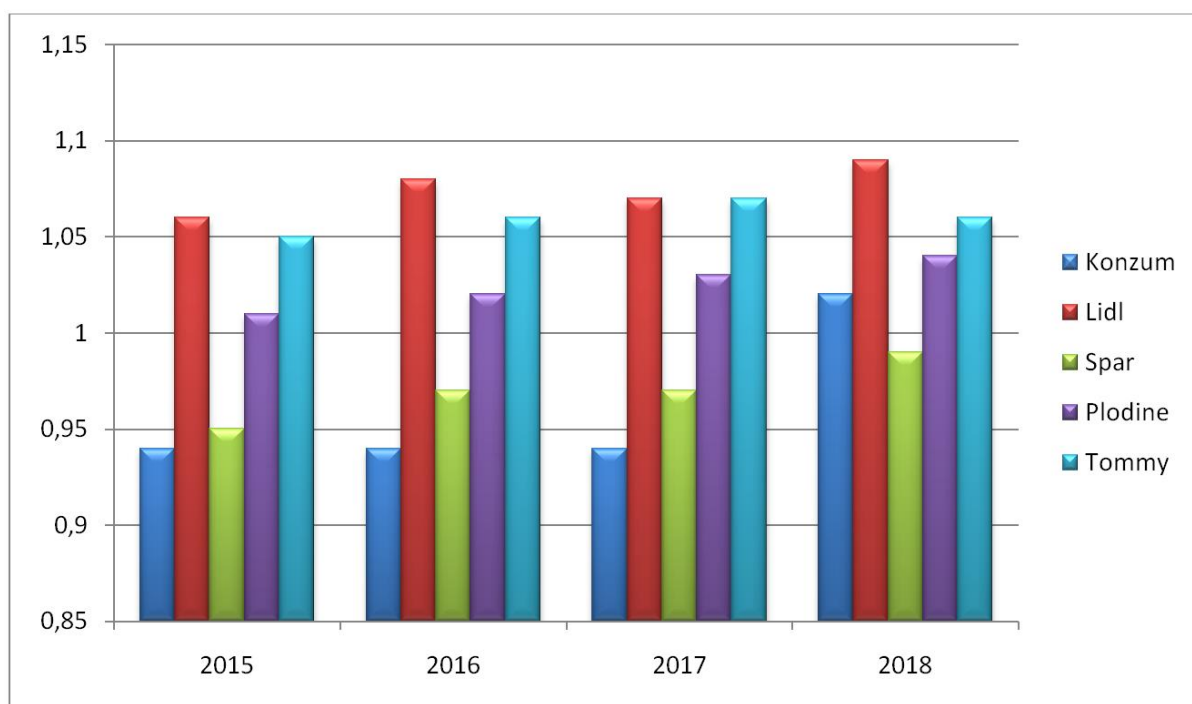
Na slici 37 prikazani su pokazatelji aktivnosti, odnosno koeficijent obrtaja ukupne imovine.



Slika 37 – Komparativna analiza pokazatelja aktivnosti – koeficijent obrtaja ukupne imovine (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Taj koeficijent govori koliko je puta poduzeće okrenulo svoju ukupnu imovinu u godinu dana. Na primjer. poduzeće Tommy d.o.o. je najviše puta okrenulo svoju ukupnu imovinu u 2015. godini. Vrijednost tih koeficijenata nije nešto velika jer sadrži ukupnu imovinu, a tu se podrazumijeva i dugotrajna imovina koja se koristi kroz dulji vremenski period. Kod poduzeća Plodine d.d. i Konzum d.d. taj koeficijent se povećava iz godine u godinu, a kod poduzeća Spar Hrvatska d.o.o. i Lidl d.o.o. se u 2017. godini smanjuje te u 2018. opet povećava.

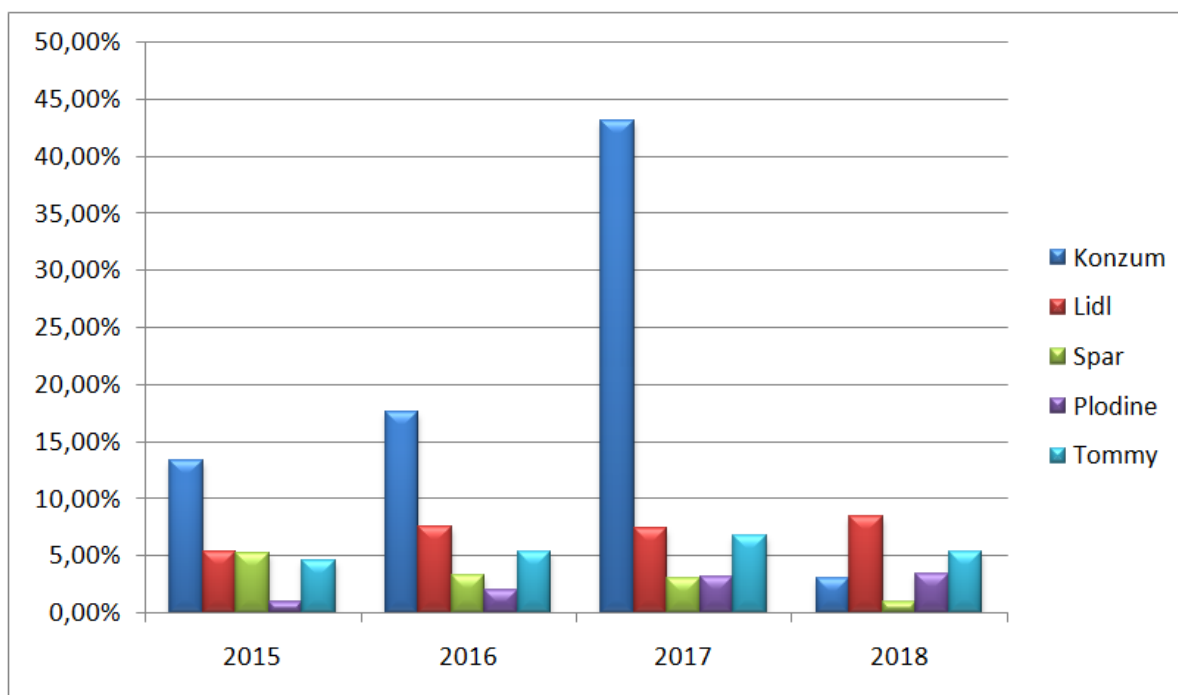
Na slici 38 je prikazana komparativna analiza pokazatelja ekonomičnosti, tj. ekonomičnosti ukupnog poslovanja.



Slika 38 – Komparativna analiza pokazatelja ekonomičnosti – ekonomičnost ukupnog poslovanja (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Poželjno je da taj koeficijent iznosi više od 1 jer to onda znači da su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda. Poduzeće Konzum d.d. posluje ekonomično u 2018. godini kada njegov koeficijent prelazi. Poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. ni u jednom razdoblju ne zadovoljava uvjet te ne posluje ekonomično glede tog koeficijenta. Poduzeća Lidl d.o.o., Plodine d.d. te Tommy kroz sva četiri razdoblja zadovoljavaju uvjet što znači da su ta poduzeća ekonomična, od kojih je poduzeće Lidl d.o.o. najekonomičnije.

Na slici 39 prikazana je bruto marža svih promatranih poduzeća kroz četiri godine.



Slika 39 – Komparativna analiza pokazatelja profitabilnosti – bruto marža (Izvor: izrada autora prema podacima s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Može se vidjeti kako je bruto marža poduzeća Lidl d.o.o. najveća u 2018. godini što znači da je tom postotku uspješno zadržalo ostvarene ukupne prihode u obliku dobiti. Poduzeće Konzum d.d. ostvaruje negativnu bruto maržu jer posluje s gubitkom. Stoga, najnižu bruto maržu ostvaruje poduzeće Konzum d.d. u 2017. godini.

7. Zaključak

Iz prethodnog istraživanja može se zaključiti kako su neka poduzeća više sigurnija i uspješnija od drugih. Pomoću navedenih razmatranja o sigurnosti i uspješnosti izračunati su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti. Pomoću njih možemo doći do zaključka koje je poduzeće najsigurnije, a koje najuspješnije, odnosno koje je likvidno, zaduženo, aktivno, ekonomično te profitabilno.

Poduzeće Konzum d.d. je vodeći trgovački lanac u Republici Hrvatskoj. Njegova imovina je najveća u 2015. godini kada iznosi 12.864.608 tisuća kuna. Isto toliko iznose i izvori imovine. Kroz slijedeće godine imovina i izvori imovine su se značajno smanjili. Poduzeće Konzum d.d. ostvaruje gubitak kroz sva četiri promatrana razdoblja. Stoga poduzeće nije likvidno te je u velikoj mjeri zaduženo. Što se tiče pokazatelja uspješnosti oni prikazuju kako poduzeće ne posluje ekonomično i profitabilno.

Poduzeće Lidl d.o.o. ima značajno manju imovinu u odnosu na poduzeće Konzum d.d. Najveća imovina bila je u 2018. godini kada je iznosila 4.391.479 tisuća kuna. Što se tiče računa dobiti i gubitka on prikazuje kako poduzeće Lidl d.o.o. ostvaruje dobit kroz sva promatrana razdoblja. Dobit je bila najveća u 2018. godini kada ona iznosi 336.559 tisuća kuna. Stoga se može zaključiti kako je poduzeće likvidno, ekonomično i profitabilno. Kod zaduženosti se može vidjeti kako se poduzeće u većoj mjeri financira iz vlastitih izvora financiranja pa nije zaduženo.

Poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. ima nešto manju imovinu nego prijašnja promatrana poduzeća. Najveći iznos imovine bio je u 2018. godini kada je ona iznosi 2.088.754 tisuće kune. Isto toliko iznose i izvori imovine. Promatranjem računa dobiti i gubitka može se uočiti kako poduzeće Spar Hrvatska ne ostvaruje dobit niti kroz jedno promatrano razdoblje. Stoga se može zaključiti kako poduzeće nije profitabilno i ekonomično.

Poduzeće Plodine d.d. raspolaže s najvećim iznosom imovine u 2015. godini kada ona iznosi 2.880.302 tisuća kuna. Najveći dio te imovine zauzima materijalna imovina. Poduzeće Plodine d.d. ostvaruje dobit kroz sva promatrana razdoblja te najveću dobit ostvaruje u 2018. godini kada ona iznosi 118.340 tisuća kuna. To znači da poduzeće posluje ekonomično i profitabilno.

Poduzeće Tommy d.o.o. je jedan od vodećih trgovačkih lanaca u Republici Hrvatskoj. Imovina poduzeća se svake godine povećava te je najveća u 2018. godini i iznosi 1.513.420 tisuća kuna. Poduzeće prema izračunatim pokazateljima nije likvidno te je zaduženo. Račun dobiti i gubitka prikazuje kako poduzeće ostvaruje dobit kroz promatrana razdoblja te najveću dobit ostvaruje u 2017. godini u iznosu od 147.855 tisuća kuna. Može se zaključiti kako je poduzeće ekonomično i profitabilno.

Poduzeće koje je imalo najpovoljniju likvidnost na temelju izračunatih pokazatelja je Lidl d.o.o. 2016. godine koja iznosi 1,18. To znači da ono može podmiriti svoje kratkoročne obveze sa svojom kratkotrajnom imovinom nešto više od jedan puta, točnije 1,18 puta. Najveću zaduženost ima poduzeće Konzum d.d. u 2015. i 2017. godini. Najmanje zaduženo poduzeće je Lidl d.o.o. u 2015. godini kada koeficijent vlastitog financiranja iznosi samo 0,75, a koeficijent zaduženosti 0,25. Najaktivnije poduzeće koje najbrže okreće svoju imovinu je poduzeće Tommy d.o.o. u 2016. godine, kada koeficijent obrtaja ukupne imovine iznosi 2,33 što znači da je poduzeće okrenulo svoju ukupnu imovinu 2,33 puta u roku od godine dana. Što se tiče pokazatelja uspješnosti poslovanja, najekonomičnije poduzeće s najvećim prihodima je poduzeće Lidl d.o.o. u 2018. godini. Najprofitabilnije poduzeće je Tommy d.o.o. prema prikazanim podacima.

Zaključno se može reći kako je najuspješnije poduzeće Lidl d.o.o. koji ostvaruje najbolje rezultate kroz cijelo istraživanje. Ukupna dobit kroz sva promatrana razdoblja iznosi 1.038.728 tisuća kuna. Lidl d.o.o. je najmanje zaduženo poduzeće koje se financira 25% iz tuđih izvora financiranja, a 75% iz vlastitih izvora. Najvećom ukupnom imovinom raspolaže poduzeće Konzum d.d. u iznosu od 30.314.776 tisuća kuna. Međutim, posluje s najvećim gubitkom od 6.112.589 tisuća kuna.

Literatura

Knjige:

1. Bakran, D., Gulin, D., Hladika, M. i Milčić, I. (2017). Pripremne radnje za sastavljanje financijskih izvještaja za 2017. godinu. Zakonodavni okvir sastavljanja financijskih izvještaja za 2017. godinu. Računovodstvo i financije. Zagreb
2. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A. i Žager, L. (2017). Analiza financijskih izvještaja, Načela-postupci-slučajevi, treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb
3. Vujević, I., (2003). Financijska analiza, Ekonomski fakultet Split. Split

Internet stranice:

4. Sektorske analize (2020). *Glavni sektorski pokazatelji*. Preuzeto 17.6.2020. s https://www.eizq.hr/userdocsimages/publikacije/serijske-publikacije/sektorske-analize/sa_trgovina_2020.pdf
5. Progressive Magazin (2019). *Globalna snaga maloprodaje 2019.: Vodeći svjetski trgovci na malo ostvarili snažan rast*. Preuzeto 15.6.2020. s <https://progressive.com.hr/?p=2786>
6. Konzum (2020). *O nama*. Preuzeto 13.4.2020. s <https://www.konzum.hr/o-nama>
7. Lidl (2020). *O nama*. Preuzeto 15.4.2020. s <https://www.lidl.hr/o-nama>
8. Spar Hrvatska (2020). *SPAR Hrvatska*. Preuzeto 15.4.2020. s <https://www.spar.hr/o-nama>
9. Plodine (2020). *O nama*. Preuzeto 15.4.2020. s <http://www.plodine.hr/o-nama/>
10. Tommy (2020). *Trgovački lanac Tommy*. Preuzeto 5.4.2020. s <https://tommy.hr/hr/o-nama>
11. Fina, Godišnja financijska izvješća, (2015. – 2018.). Preuzeto 15.5.2020. s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do>
12. Fina, Godišnja financijska izvješća, Lidl d.o.o. (2015.-2018.). Preuzeto 15.5.2020. <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do>
13. Fina, Godišnja financijska izvješća, Spar Hrvatska d.o.o. (2015.-2018). Preuzeto 15.5.2020. s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do>
14. Fina, Godišnja financijska izvješća, Plodine d.d. (2015.-2018). Preuzeto 15.5.2020. s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do>
15. Fina, Godišnja financijska izvješća, Tommy d.o.o. (2015.-2018). Preuzeto 15.5.2020. s <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/izbornik.do>
16. Večernji list (19.5.2019.). *Pet trgovačkih lanaca drži dvije trećine tržišta hrane*. Preuzeto 17.7.2020. s <https://www.vecernji.hr/vijesti/pet-trgovackih-lanaca-drzi-dvije-trecine-trzista-hrane-1320039>

18. [Državni zavod za statistiku \(7.2.2019\). Trgovina na malo u prosincu 2018.](#)

[Preuzeto 19.8.2020. s https://www.dzs.hr/](#)

Popis slika

Slika 1 – Prikaz prometa od trgovina na malo od 2012. do 2015. godine (Izvor: https://www.dzs.hr/)	10
Slika 2 – Prikaz prometa od trgovina na malo od 2011. do 2018. godine. (Izvor: https://www.dzs.hr/)	11
Slika 3 - Skraćena bilanca poduzeća Konzum d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	15
Slika 4 – Skraćena bilanca poduzeća Lidl d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do)	17
Slika 5 – Skraćena bilanca poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	18
Slika 6 – Skraćena bilanca poduzeća Plodine d.d.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	19
Slika 7– Skraćena bilanca poduzeća Tommy d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	21
Slika 8– Skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće Konzum d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	23
Slika 9– Skraćeni račun dobiti i gubitka poduzeća Lidl d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do)	25
Slika 10– Skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće Spar Hrvatska d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	26
Slika 11– Skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće Plodine d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	27
Slika 12 - Skraćeni račun dobiti i gubitka za poduzeće Tommy d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	28
Slika 13 – Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Konzum d.d.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	30
Slika 14 – Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Lidl d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do)	32
Slika 15– Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	33
Slika 16– Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Plodine d.d.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do)	35
Slika 17– Pokazatelji sigurnosti poslovanja poduzeća Tommy d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	36
Slika 18– Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Konzum d.d.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	38
Slika 19– Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Lidl d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do)	39
Slika 20– Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	40
Slika 21– Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Plodine d.d.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	41

Slika 22– Pokazatelji uspješnosti poslovanja poduzeća Tommy d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	42
Slika 23- Grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Konzum d.d.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	43
Slika 24– Grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Lidl d.o.o. (Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	44
Slika 25– Grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Spar Hrvatska d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	45
Slika 26– Grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Plodine d.d. (Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	46
Slika 27– Grafički prikaz imovine i izvora imovine poduzeća Tommy d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	47
Slika 28– Grafički prikaz komparativne analize bilance poduzeća.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do)	48
Slika 29– Grafički prikaz prometa, troškova i ostvarenog gubitka poduzeća Konzum d.d.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	49
Slika 30– Grafički prikaz prometa, troškova i ostvarene dobiti poduzeća Lidl d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	50
Slika 31– Grafički prikaz prometa, troškova i ostvarenog gubitka poduzeća Spar(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	51
Slika 32– Grafički prikaz prometa, troškova i ostvarene dobiti poduzeća Plodine d.d.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	52
Slika 33– Grafički prikaz prometa, troškova i ostvarene dobiti poduzeća Tommy d.o.o.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	53
Slika 34– Grafički prikaz dobiti ili gubitka poduzeća.(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	54
Slika 35– Komparativna analiza pokazatelja likvidnosti – koeficijent tekuće likvidnosti(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	55
Slika 36– Komparativna analiza pokazatelja zaduženosti – koeficijent financiranja(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	56
Slika 37– Komparativna analiza pokazatelja aktivnosti – koeficijent obrtaja ukupne imovine(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	57
Slika 38– Komparativna analiza pokazatelja ekonomičnosti – ekonomičnost ukupnog poslovanja(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	58
Slika 39– Komparativna analiza pokazatelja profitabilnosti – bruto marža(Izvor: izrada autora prema podacima s http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do).....	59